

Nádsszegi

HírHARANG

December 2020, XVI. évfolyam, 3. szám

www.trstice.sk

**Ez történt
a 2020-as évben**

3-4. old.

**Ádventi
hagyomány-
teremtés**

8. old.

**Akikre büszkék
vagyunk**

16-19. old.

Tisztelt lakosok, kedves nádsszegiek!

Kacz Éva, Nádsszeg polgármestere

A Hírharang karácsonyi számát tartják most kezükben, miközben óriási dilemma volt, hogy legyen-e egyáltalán ebben a nem szokványos évben karácsonyi kiadás. Hiszen annyi minden elmaradt, amiről tudósíthattunk volna színes képekkel, élvezetes leírásokkal. Elmaradtak a találkozók, az őszi bálók és legnagyobb fájdalmunkra a tavaly nagy sikert élvező ádventi vasárnapok is a téren. Zajos mulatozások helyett tesztelés a jussunk, közös ádventi borozgatás helyett kötelező otthoni készülődés és ráhangolódás. Jó esetben önkéntesen, rosszabb esetben karanténban.

A karácsonyi Hírharangban ezért próbáltunk olyan témákra összpontosítani, ami megme-

lengeti egy kicsit a szívünket ebben a ziman-kós télidőben, büszkeséggel tölt el, vagy éppen felébreszti bennünk a kíváncsiságot családunk története iránt. Hiszen kinek ne melengetné a szívét, amikor egy olyan nádsszegi gyökerekkel rendelkező fiatalembertől hangos a média, aki bekerült a világ 100 legjobb teniszezője közé az elmúlt hetekben? Vagy ha egy nádsszegi fiatalemberről olvas, aki világvásáron 3. helyezést ér el? Vagy ha egy Kossuth-díjas, nádsszegi gyökerekkel rendelkező hölgyről hall, aki felajánlotta novelláit az Így írunk mi Nádsszegen rovatba? Mindannyiukról olvashatunk az ünnepi kiadásban. Nagyon sok mindenre és mindenkire lehetünk büszkék Nádsszegen.

Panaszkodhatnánk, hogy mennyi mindentől fosztott meg minket idén a járvány, de próbáljuk meg inkább a másik oldaláról megközelíteni ezt a helyzetet. Próbáljunk meg újra hálásak lenni azért, amink

van. Jó egészségünkért, hiszen el tudtunk menni sétálni adventi ablakokat keresni. Családunkért, akiknek már novembertől ajándékon törhettük a fejünket és ott lehetünk velük a karácsonyfa mellett, lesve, hogy vajon sikerült-e eltalálni! Barátainkért, akik megfűszerezik a mindennapjainkat és támaszaink jóban-rosszban egyaránt.

Községünk fénybe borult Adventkor, hiszen több fát díszítettünk idén, mint azt megszokhatták. És fénybe borultak az ablakok is, jelezve legszentebb ünnepünk közeledtét a sétálóknak. Bízom benne, hogy lelkünk fényárba borulásában segíteni fog a Hírharang is.

Minden kedves nádszegi lakosnak kívánok elsősorban jó erőt és kiváló egészséget ezekben a bizonytalan időkben. Erős családot, barátokat, amelyek megtartó erők az anyagi és lelki bizonytalanságban. Legkisebbjeinknek, hogy azt találják a fa alatt, amire leginkább vágytak a szívük mélyén. Együttal minden jószándékú embernek áldott és békés karácsonyi ünnepeket.

Vážení obyvatelia, milí Trstičania!

Eva Kaczová, starostka obce Trstice

Vo Vašich rukách držite vianočné vydanie Hírharangu, pričom bola obrovská dilema či vôbec bude vianočné vydanie v týchto rozporuplných a rušných časoch. Toľko podujatí sa zrušilo počas jesene o čom sme mohli a chceli referovať krásnymi fotkami, na ktorých sa mohol každý hľadať a opismi, čo sa vlastne konalo. Zrušili sa stretávky, jesenné plesy, a najbolestivejšie bolo zrušenie úspešných adventných nedelí na námetstí. Namiesto zábav sa testujeme, a namiesto spoločného pohára s vareným vínom sa chystáme na sviatky v domácom okruhu. V lepšom prípade dobrovoľne, v horšom v karanténe.

Preto, v našom vianočnom vydaní sme sa snažili zvoliť také témy, ktoré naše srdcia zohrejú a naplňajú pýchou. Veď kto by nebol pyšný na mládenca s trstíckymi ko-reňmi, ktorý sa dostal medzi 100 najlepších tenistov na svete. Alebo na druhého trstického mládenca, ktorý získal 3. miesto na svetovom šampionáte? Alebo na tretiu dámu, ktorá získala Kossuthovu cenu, ktorá má tiež trstických predkov a ponúkla svoje literárne diela do nášho časopisu. Je toľko cenných ľudí a vecí na ktoré môžeme byť pyšní v Trsticiach.

Mohli by sme nariekať, že o čo všetko sme prišli počas uplynulých mesiacov. Skúsme sa však na celú tú situáciu pozeráť z iného uhla pohľadu, a skúsme byť vďační za to, čo máme a o čo sme neprišli. Za pevné zdravie, lebo keď sa môžeme prechádzať a hľadať adventné okná v obci, tak nám zdravie dobre slúži. Za rodinu, pre ktorú už od novembra môžeme vymýšľať darčeky a môžeme pozorovať pri vianočnom stromčeku či sme trafili. Za našich priateľov, ktorí nám okorenia život a sú nám oporou v dobrom i v zlom.

Naša obec sa na Advent rozsvietila. Ozdobili sme a rozsvietili sme viac stromčiekov, než ste mohli byť zvyknutí. A rozsvietili sa aj okná, ktoré každý dňom naznačovali blížiac sa sviatky. Verím, že náš časopis Vám zas pomôže rozsvietiť Vaše srdcia.

Každému milému občanovi Trstíc v prvom rade prajem pevné, veľmi pevné zdravie, fyzické aj psychické. Pevnú a silnú rodinu, priateľov, ktorí podria, a tiež silu byť takým priateľom. Tým najmenším, aby pod stromčekom si našli to, čo tam nájsť chceli a po čom ich srdiečka túžili. A každému človeku s dobrou vôľou prajem pozhnané a pokojné vianočné sviatky.

Ez történt a 2020-as évben

Kacz Éva

2020 elején, mikor a község költségvetését készítettük, gyönyörű terveink voltak, a világ azonban a feje tetejére állt. Két héttel a költségvetés jóváhagyása után jöttek a katasztrofálisan elsült parlamenti választások, amikor is az egymás közti torzalkodások miatt a magyarságnak nem lett képviselője a szlovák parlamentben. Azt hittük, ennél nagyobb tragédia idén nehezen érhetne bennünket, pedig a java még csak ezután jött.

További két héttel később – igazán sűrű időszak volt – be kellett látnunk, hogy nem a parlamenti távolmaradásunk, hanem egy teljesen új jelenség fogja rányomni bélyegét az évre, amit úgy hívnak: COVID-19. Be kellett zárunk az iskolát először két hétre, majd bebizonyosodott, hogy hónapokra. Szigorú COVID-intézkedések és megkorlátások jöttek, amelyek értelmében áprilisban úgy tűnt, hogy a tervezett költségvetésünk 1/3-át elvesztettük. Olyan helyzetbe találtuk szemben magunkat, amire sem az államvezetésnek, sem nekünk nem volt használati utasításunk. Ez az év úgy általában a teljesen új élethelyzetekről szólt. Ez alatt nemcsak a maszkviselést, a folyamatos fertőtlenítést és bezártaságot értem, hanem például az online oktatást is, ami diáknak, szülőnek, tanárnak egyformán megterhelő és amiről még nem tudjuk, hogy a jövőben milyen hatással lesz erre a generációra. Ügyesebbek lesznek vajon, mert magukra voltak utalva, vagy épp ellenkezőleg, nem fognak tudni

annyi tudást mélyrehatóan elsajátítani? Az idő mutatja meg majd ezt is.

Tehát márciusban, a frissen átgondolt és jóváhagyott költségvetést áthúzhattuk. Új terv kellett, ahol kénytelenek voltunk nagyon szigorú megkorlátó intézkedéseket hozni. Szinte a község összes kiadását minimalizáltuk és a Pénzügyminisztérium prognózisa alapján állítottuk be a lehetséges forgatókönyveket. A tervezett bevétel végül is cca. 70 000 EUR-val lett kevesebb. Most nézzük, ebből mire futotta.

Tovább zajlottak községünkben a vízvesztők kiépítései, idén további 5 vízvesztő készült el, hogy az egyre gyakrabban ismétlődő esőzések ne okozzanak fennakadást községünk lakóinak. A tűzoltószertáron kívül az összes közintézményt rákötöttük a kanalizációra, így próbáljuk elkerülni a „bort iszik és vizet prédikál” jelenséget. Ezúton is mindenkit buzdítunk: akinek módja van rá, kötdjön rá a községi kanalizációra, mert addig nincs értelme tovább lépni a község másik felével, amíg ezen a téren nincs fejlődés.

A téli zimankó után a községi hivatal is sorra került a munkálatokkal. Először az utcafront nyílászárói kerültek cserére, majd a bőjti szelek által megtépázott tetőszerkezet. Jövőre tervben van a többi nyílászáró cseréje is, majd az épület szigetelése. Ezeknek a tételeknek nemcsak esztétikai funkciója van, hanem energiát spórolnak, ezáltal ökológikusan és gazdaságosan fenntarthatóbb lesz az épület.

Középületeinknél maradvány, részben felújítottuk a község műhelyeinek egyikét (a régi vasas műhelyt), ahol tetőcserére került sor, nyílászárók cseréjére és méltó körülmények kialakítására a község gazdag gépjárműparkjának garázsolásához. A nyugdíjas klubban sikerült megszüntetni a beázást, elszigetelni a beázott falrészletet, és most új talajjal és festéssel várja vissza a ház a tagokat. A tűzoltószertárban pályázaton elnyert pénzből sikerült hozzáépítéssel kibővíteni az önkéntes tűzoltók székelyét, tereprendezéssel pedig kialakítani a feltételeit a gyakorlásnak. Bízom benne, hogy sokáig fogja szolgálni az elhivatott önkénteseket. Az egészségügyi központban sor került a felső szint fűtésrekonstrukciójára. A jövő év folyamán sor kerül az alsó szint fűtőcseréjére, majd az épület szigetelésére is. Hosszadalmasnak tűnhet, amíg egy-egy középület elnyeri végső felújított formáját. Sokan kérdez-

hetik, vajon miért nem egyszerre csináljuk ezt vagy azt. Sajnos a község középületeit úgy kell elképzelnünk, mint egy hajót, amelyen rengeteg a lyuk, és muszáj a legnagyobbak foltozásával kezdeni, hogy ne süllyedjen el.

Ahogy a képviselőtestület és jómagam is vállaltuk, nem csak választási kampány részeként fogjuk az aszfaltozást és a kátyúzást felvállalni. A megye a saját hatáskörén belül a veszélyes és kigyúrt főútszakaszokat javíttatta, majd aszfaltoztatta le, több mint 600 m-t. A község hatáskörén belül az egész év folyamán folyamatosan zajlottak a kátyúzási munkálatok. Ezen kívül, idén két hosszabb utcaszakaszban sikerült új aszfaltszőnyeget kapnia (Kurta sor és az Erdész utca), amelyet nem csak aszfaltoztunk, de előtte megerősítettünk, hogy az új aszfaltreteg tartós maradjon. Ezeken kívül a főút aszfaltozása során 3 nagy problémás és balesetveszélyes rákötő utat is sikerült kijavítani a futballpályánál, a benzinkútnál és a Róza utcánál. Bár nem volt betervezve, sikerült kijavítani a temető melletti járdaszakaszt is, a szegélyköveket megerősíteni és a járdát új aszfaltszőnyeggel borítani. Így annak ellenére, hogy anyagilag sokkal nehezebb évünk volt, mint azt terveztük, a kiadások átcsoportosításával nagyon sok útjavító munkát is el tudtunk végezni.

A feljebb feltüntetett tételek állam megőrzést és a lakosok életkörülményeinek javítását jelentik. A falu vezetése azonban nem csak az állam megőrzésre, hanem a fejlesztésre is nagy hangsúlyt fektet, hiszen csak annak a közösségnek van jövője, amely előre gondolkodik a jövő generációinak biztosításáról. Ennek érdekében az év elején elkezdődtek a tárgyalások és a jogi lépések az új utca megépítésével kapcsolatban. Télen elsősorban az anyagi keret megteremtésével foglalkoztunk, majd tavasszal lezajlott a tervezés, engedélyeztetés, majd a közbeszerzés. Szimbolikusan, államalapító Szent István ünnepének napján megtörtént a szerződés aláírása a kivitelezővel. Jelenleg a villanyvezetékeken kívül kész a közművesítés, előreláthatóan 2021 tavaszán a villanyvezetékek is a helyükre kerülnek. Amint itt fogunk tartani, a telkek megpályázhatóak lesznek. A feltételekről bővebben a tavasz folyamán értesítjük majd a lakosságot.

Miközben próbálunk a fiatal családoknak új építkezési telkeket biztosítani,

tani, tudatosítottuk, hogy az óvoda, ill. az iskola kapacitásai nem elegendőek a gyermeklétszám növekedéséhez. Miatán a 2000-es években a szlovák óvodát megfosztották az épületétől, jelenleg meglehetősen szűkös és megalázó körülmények között működik. A gyermekszám növekedése végeredményben jó hír, ezért ennek a helyzetnek a javítása érdekében a község megvásárolta az óvoda melletti kb. 700 m² kerterészt, ahová anyagi lehetőségeink szerint majd a szlovák tannyelvű óvodának tudunk további pavilont építeni, ill. megnagyobbítani legkisebbjeink számára a játszóteret, az ovi udvart.

A község továbbá visszavásárolta a falu közepén az ún. öreg iskola helyének egy részét. A faluközpont tervezése szempontjából a telek kulcsfontosságú helyen van, így nem mindegy, hogy mi épül oda. Nem bízunk mi se a véletlenre, jelenleg egy építészektől álló bizottság dolgozik a falu központjának újragondolásán. A felsoroltakból is látszik, hogy elsősorban nem eladni és pénzzé tenni próbáljuk a község vagyonát, hanem gyarapítani és ezeket fejlesztésekre szánni a közösség érdekében.

Kiemelten köszönöm az Építésügyi bizottság elnökének, **Lukács Róbertnek**, hogy ilyen sok építkezési munkát valósulhatott meg idén, magas szinten és jó minőségben kivitelezve. Egész évben jelen volt és figyelte, szakmailag irányította a munkálatokat. Ugyanezt köszönöm meg **Gányi Zsoltnak**, a Pénzügyi bizottság elnökének, aki ebben a napról napra változó évben, amikor a százalékok és a mínuszok egymásnak adták a kilincset, kordában tartotta a költségvetést, és folyamatosan partner volt a helyzet újragondolásában. Mindkettejük szakmaisága megfizethetetlen érték közösségünknek.

Ahogy tavaly is zártam soraimat, bízom benne, hogy jövőre legalább ilyen jó évre sikerül majd visszanézni. Bizonyára akad, akinek hiányérzete van, biztosan lehetett volna többet és jobban is, de idén ami ebbe az évbe belefért, beletettük munkában és anyagiakban egyaránt. Jövőre találkozunk ugyanígy!

Cserebere fogadom

Kacz Éva

Még az önkormányzati választások előtt, 2018 augusztusában tudni lehetett, hogy az Építésügyi Minisztérium ellenőrzést kezdeményezett községünkben a sorházak, bérházak építése kapcsán. Tervezett ellenőrzés volt ez, minden községet, ahol bérházak épültek, leellenőriztek. Az akkori polgármester, Deák László halasztást kért és kapott, de már ekkor egyértelmű volt, hogy a községi támogatási szerződéseket két részre oszthatjuk. Azokra, amikből az épült, aminek kellett volna (bérházak) és azokra, amikből nem az épült (idősek otthona). Egyértelmű volt még az ellenőrzés kezdete előtt, hogy ez olyan ügy lesz, ami feladja a leckét, bárki lesz is a polgármester.

Végül is a konkrét ellenőrzési folyamat kezdetére 2019 áprilisán került sor és azóta ennek az ellenőrzésnek a bűvkörében élünk, mert még mindig nem zárult le. Az ellenőrzés folyamán azokat a szerződéseket, amelyekből legalább némileg az épült, aminek kellett volna, leellenőrizte a nagyszombati építésügyi hivatal. A másik kettő támogatási szerződést pedig külön eljárás alá helyezte az Építésügyi Minisztérium. Az első eljárásnak, amely a 2-es számú öregotthont érintette (a régi szövetkezeti iroda mellett), a minisztérium gyorsan pontot tett a végére, hiszen egy olyan ingatlanról volt szó, amire a község kapott támogatást (350 000 EUR értékben), de maga az ingatlan, amire költötte, nem volt a község tulajdonában.

Ezért a minisztérium a támogatási összeget 2019-ben visszakövetelte a községtől, egyébként elárverezte volna az épületet. Erről részletesen írtam a Hírharang 2019-es őszi kiadásában. A másik támogatási szerződés ellenőrzésének az eredményét idén márciusban kaptuk meg. A jelentéshez hozzászólhattunk, meg is tettük, de ezeket a kitételeket a minisztérium nem fogadta el, és júliusban megkaptuk a végleges jelentést. A végleges jelentésben ezek a legfontosabb intézkedések szerepeltek, amelyeket a minisztérium megkövetel a községtől:

1. Az 1-es számú Szent Erzsébet otthon nevének módosítása a kataszterben a támogatási szerződés alapján, mivel az ingatlanok nem szociális otthonként kellett volna szerepelnie, hanem 45 férőhelyes lakóházként (amire a község támogatást kapott).
2. Az ingatlan bérbeadásának azonnali megszüntetése – az ingatlant 2014-től a Tolerancia n.o. bérelti. A község nem volt jogosult a bérbeadásra, mert zálog terheli és a zálogviselő jóváhagyása nélkül a bérbeadás törvénybe ütközik.
3. Mivel bebizonyosodott, hogy a község nem tartotta be az ingatlan bérlakás jellegét (45 lakás), ahogy erre a támogatási szerződésben kötelezték, a község köteles visszafizetni a támogatás teljes összegét, vagyis 330 644,63 EUR-t.
4. Mivel a szerződésben bérlakások építé-

sét vállaltuk, vissza kell állítani az épületek bérlakás jellegét. Ez az intézkedés további építkezéseket és beruházást igényelt volna a községtől. Tévedés ne essék, nem „vagy-vagy” volt a feltétel, hanem az „és”. Vagyis nem „visszafizetünk vagy átépítünk”, hanem „visszafizetünk és átépítünk”. A község 2020. augusztus 31-ig kapott határidőt jelentést tenni arról, hogy mindezeket a lépéseket a község milyen módon fogja kivitelezni. Maximális határidőként 2022. volt megjelölve arra, hogy mindent visszafizesünk és az 1-es számú Szent Erzsébet otthon bérházként funkcionáljon.

A lecke fel volt adva, lépni kellett.

A jelentés kézhezvétele után egyeztetésre került sor az érintett felekkel. Elsősorban JUDr. Juhos Ferencsel, mint volt polgármesterrel és a Tolerancia, n.o. képviselőjével, mint bérlő intézménnyel, amelynek a szolgáltatását messzemenően befolyásolja az ellenőrzés kimenetele. Tárgyalások zajlottak az ügyvédi irodával, amely az ügyet kezelte, az Építésügyi minisztériummal a lehetséges alternatívákról. Közben kiderült, ügyünkkel a Kormányaudit Hivatala is foglalkozik, ahol állami intézményeket és önkormányzatokat ellenőriznek és közvetve a Pénzügyminisztérium is felfigyelt ránk. A kormányaudit hivatalában megtudtuk, ők „csak” 330 644,63 EUR-t követelt-

nek majd a községtől a pénzügyi fegyelem (finančná disciplína) megszegéséért, büntetést csak akkor, ha nem győzzük fizetni. Így ott tartottunk augusztus végén, hogy durván 1 millió euró visszafizetése lógott a levegőben, plusz a megtippelhetetlen büntetések. A község álláspontja mindeközben végig az volt, hogy bármilyen megoldás is születik ennek a helyzetnek a rendezésére, a községnek a lehető legkisebb mértékben szabad károsulnia. Azzal nem érünk el hosszútávon semmit, ha boszorkányüldözésbe kezdünk, ha büntetőjogi eljárást kezdeményezünk, felelősök után kiáltunk, mert a sok százezer euró büntetést akkor is ki kell fizetni. És akkor hosszú évekig nem lesznek új utcák, új aszfaltrétegek, játszóterek vagy iskola- és óvodafejlesztések. Csak fűtésre és világításra maradt volna anyagi keret. Számba vettünk hát minden lehetőséget közösen, együttműködve az összes érintett féllel. Végül is, ügyvédek tanácsára, a község számára legolcsóbb megoldás mellett döntöttünk, miszerint a község felmondja a támogatási szerződést és visszafizeti előre a támogatás teljes összegét (330 644,63 EUR-t). Amennyiben a minisztérium elfogadja a felmondást, a többi intézkedés és a hivatal eljárása indokolatlanná válik. A minisztériumtól ügyeink rendezésére mindenszentekig kaptunk halasztást, belátták, hogy augusztus 31-ig lehetetlen ilyen lépéki felelős döntést hoznunk, különösen, hogy időközben a COVID helyzet is újra élesé vált. Ezek a lépések a hatályos jogszabályok szerint megvalósultak, a támogatás összegét a község visszafizette október 20-án, a szerződés felmondását megküldtük október 21.-én.

Ezzel elvileg a község és a minisztérium ügye lezáródhat.

De mi lesz a felelősökkel, akik ezt a helyzetet előidézték, megteremtették? Így ezzel a kifizetéssel (amire a községnek hitelt kellett felvennie – bár igaz, nem az egész összegre) a községnek 330 644 EUR-s kára keletkezett! Keresnünk kellett azt a megoldást, amely ugyan megfosztja a községet 330 644 EUR-tól, de a község, ami végeredményben Önöket (!) jelenti, egyenrangú értéket kap cserebe. Hosszú ideje tarthatatlan az az állapot, hogy ekkora községnek nincs iskolai étkezdéje, és az iskolai étkeztetés magánvállalkozásként működik. Gyakorlatilag állami és önkormányzati hozzájárulással a gyerekek menüt kapnak ebédre. Szintén fenntarthatatlan a kultúrház állapota, miközben a Tolerancia adminisztratív épülete a Főtéren kulturális célokra, közösségi házként funkcionálva tökéletes lehetne. Az is tarthatat-

lan, hogy a Tolerancia n.o. 0,20 EUR/m²-ért bérlő a Szent Erzsébet szociális otthonként szolgáló ingatlant 2014-től (2005 és 2014 közötti időszakban nem fizetett bérleti díjat), miközben a más vállalkozási célra használt ingatlanok bérleti díja a községben 5 EUR/m²-től kezdődik. Ezt a helyzetet felmérve, a következő javaslattal állt elő a község vezetése: legyenek ezek az ingatlanok felbecsülve, lássuk mennyit ér az egyik, mennyit a másik, és cseréljük el őket úgy, hogy mindkét jogi személy a saját portáján gazdálkodhasson. A támogatás visszafizetése pedig terhelje olyan mértékben az egyik vagy a másik felet, ahogy ezt a becslés alapján az ingatlanok cseréje indokolja. A Tolerancia, n.o. sajátjaként használhatja az idősek otthonának az épületét (bérleti díj nélkül). Az iskola végre iskolai étkezdét kaphat, amelyet esetleg a jövőben összeköthetünk az iskolával, hogy papucsban, biztonságosan mehessenek a gyerekek ebédre. A község pedig közösségi házat kaphatna, ahol könyvtár, író-olvasó találkozók, kis színpad, ringató foglalkozások, próbatermek, az énekkar, a fúvószenekar és más csoportok felszerelésének raktára kapnának helyet. Ennek fényében el lehet kezdeni majd a kultúrház rekonstrukcióját is, ha lesz alternatíva a kultúrház rendezvényeinek, tevékenységeinek lebonyolítására.

Az ingatlanok becslését független, bírósági jegyzékbe sorolt becslő végezte, amelynek végeredménye alapján az ingatlanok értéke 50 000 EUR híján megegyezik. A két Tolerancia-ingatlan 50 000 EUR-val ér többet, mint a község szociális szolgáltatást nyújtó ingatlana. Ezért a község vezetése és a Tolerancia n. o. vezetése megegyeztek abban, hogy a Tolerancia fizeti a 330 644,83 EUR-s támogatásvisszatérítésből a 280 644,83 EUR-s részt, a község pedig a fennmaradó

különbséget 50 000 EUR értékben. Mivel a községnek így nem keletkezik kára, a község vezetőségének nincs oka büntetőjogi eljárást kezdeményezni.

A kifizetések után mindkét félnek kérvényeznie kell az illetékes szervektől, hogy a zálogot vegyék le az ingatlanokról és sor kerülhet ezeknek az ingatlanoknak a tényleges cseréjére is a jövő év folyamán. A kifizetésekre november 16-án került sor, mindkét fél tartotta magát a megegyezéshez és állta a szavát. Ezt tisztelettel köszönöm, mert csak együttműködéssel tudjuk ezt a mindenki számára rendkívül kellemetlen helyzetet megoldani.

A községi vagyongazdálkodásról szóló törvény értelmében „A község szervei és szervezetei kötelesek a község vagyonát gyarapítani, védeni, annak értékét növelni.” Meglátásom szerint ebben az esetben maximálisan ezeknek a törvényben lefektetett elveknek mentén járt el a község vezetése.

Advent – a várakozás időszaka

Elek László atya

Különös időszakot élhattunk meg mostanáig az év kezdete óta a járványhelyzet kialakulása miatt. Mindennapjainkat még jelenleg is beárnyékolja a várakozás. Nem tudjuk, milyen döntések születnek egészségünk védelme érdekében, nem tudjuk, miként ünnepelhetjük meg idén karácsony ünnepét, s hogyan tarthatjuk meg az ó- és az új esztendő fordulójának napját. Várakozunk. Csüggedésre azonban nincs okunk, hiszen a történelem folyamán rengeteg hasonló próbatételt éltek át elődeink is. Járványok, természeti katasztrófák, háborúk

söpörtek végig nemzedékek hosszú során, s az ember mindig reménnyel tekintett a boldogabb jövő felé, mely előbb-utóbb rámosolygott sokat megpróbált elődeinkre. Bízunk abban, hogy nekünk is bőven kijut ebből a mosolyból, azaz a boldog jövőből, melynek megszerzéséért sokat tehetünk személyes hozzáállásunkkal a járvány megfékezése érdekében.

Az egyházi év jelenlegi időszakában is a várakozás időszaka köszöntött ránk. Advent van, azaz egy beteljesülésre váró gyakorlásnak az ideje. A választott népnek

adott isteni ígéret szerint a történelem egy előre meg nem határozott pillanatában a világba kellett lépnie a Messiásnak. Évszázadokon keresztül élt a vágy a választott nép gyermekeinek szívében, hogy ez az ígéret minél előbb bekövetkezzen. Végül is elérkezett ez a pillanat Jézus Krisztus születése alkalmával. Messiási küldetése legfőképp felnőtt korában kezdett kibontakozni, s ennek a küldetésnek megpecsételése volt a megváltás boldog beteljesülése húsvéti feltámadása alkalmával.

Az adventi időszak elsődleges küldetése, hogy Krisztus egyházának tagjai lélekben felkészüljenek az évről-évre visszatérő szent pillanat boldog megélésére, a Messiás születésünnepére, amit népiesen karácsonynak nevezünk. A lélekben való felkészülés azt jelenti, hogy áhítatos imádságos lelkülettel, lelkünk büntől való megtisztításával, szentmisén való részvétellel, a Szentírás olvasásával, jótettekkel stb. készülünk az egyházi év jelentős ünnepére. Még ha korlátozva is vagyunk bizonyos cselekedetek végzésében a járványhelyzet miatt, mégis sokat tehetünk családi körben az ünnepre való felkészülésben. Mivel többen van együtt a család, ezért több lehetőség nyílik arra, hogy személyes élményeiket megosszák egymással a család tagjai. Megbeszélhetik, hogy ki, miként várja az ünnepet; mit tesz azért, hogy családjá többi tagja is megérezzen valami többletet a gondoskodó szeretetből, melyet nem csupán karácsonykor, hanem az év minden napján szeretnénk nyújtani egymásnak.

Kívánom a kedves olvasóknak, hogy karácsonykor, Isten ajándékozó szeretete töltse be mindnyájunk szívét, érintse meg lelkünk legbenső világát, hogy vállalva az élet nehéz kihívásait, mindig bizakodó lelkülettel haladjunk előre azon az úton, melyet személyre szabottan kaptunk a Mindenható jóvoltából!

Advent – obdobje očakávania

duchovný otec Ladislav Elek

V tomto roku sme doteraz mohli prežívať zvláštne obdobie kvôli vzniku pandémie. Naše každodenné jestvovanie aj momentálne zatieni očakávanie. Nevieme, aké rozhodnutia vyjdú v záujme ochrany nášho zdravia, nevieme, ako môžeme tohto roku oslavovať vianočné sviatky, ani nevieme, ako môžeme oslavovať pri prelome starého i nového roka. Očakávame. Avšak nemáme dôvod na skleslosť, veď v histórii ľudstva množstvo takých skúšok prežívali naši predkovia. Epidémie, prírodné katastrofy, vojny kormútili dlhý rad pokolení, a popritom človek vždy nádejou pozeral na šťastnú budúcnosť, ktorá skôr či neskôr sa usmiala na našich veľa skúšaných predkov. Dúfajme, že aj nám sa bohato ujde z toho úsmevu, t.j. z šťastnej budúcnosti, za ktorú aj my môžeme prispieť svojím osobným postojom kvôli zabráneniu pandémie. V tomto období cirkevného roka prežívame obdobie očakávania. Je totiž advent,

prípravná doba na očakávané Vianoce. Podľa Božieho prisľúbenia, daného vyvolenému národu, aj keď vopred neurčenom okamihu histórie mal vstúpiť do sveta Mesiáš. Synovia a dcéry vyvoleného národa počas stáročí žili v nádeji, aby toto prisľúbenie sa uskutočnilo čím skôr. Nakoniec táto chvíľa sa nastala narodením Ježiša Krista. Jeho mesiášske poslanie sa vyvrcholilo v jeho dospelosti, a opečatilo sa jeho smrťou a zmŕtvychvstaním na veľkonočnú nedeľu.

Prvotným poslaním adventnej doby je, aby členovia Kristovej cirkvi sa v duchu pripravili na prežívanie svätej chvíle, na deň narodenia Mesiáša, ktorý ľudovo nazývame: Vianoce. Duchovná pripravenosť znamená toľko, že horlivejšie vykonávame svoje modlitby, svoju dušu očistíme od hriechov, nábožne sa zúčastníme na sv. omšiach, doma čítame Sväté Písmo, vyko-

návame dobré skutky, atď. Napriek tomu, že následkom epidémie sme obmedzení pri vykonávaní určitých skutkov, predsa môžeme nesmierne veľa pričiniť v kruhu svojej vlastnej rodiny v rámci príprave na očakávané sviatky. Keďže členovia rodiny prežívajú viac času spoločne, majú možnosť podeliť sa o osobné zážitky. Môžu sa porozprávať o tom, kto ako očakáva sviatky, čo vykoná pre to, aby aj ostatní členovia rodiny pocítili niečo z nadmernej starostlivej lásky, ktorú by sme nemali rozdávať našim blízkym iba na Vianoce, ale počas celého roka.

Prajem milým čitateľom, aby na Vianoce naše srdcia naplnila Božia darujúca láska, aby dotkla najvnútornejší svet našej duše, aby sme sa podobrali aj najťažším výzvam života a s nádejou v duši kráčali na tej ceste, ktorú nám osobne určil Všemohúci!

...amikor hagyomány születik

Apagyai Andrea

A hagyomány szót hallva valahogy az ember lelkében elsőre mindig a régmúlt hangja csendül fel. Valami, ami régen fontos volt az embereknek, amihez ragaszkodtak az évek során és ami mára már talán egy fakó emlék maradt csupán. Pedig a hagyományok fontos és szerves részét képezik életünknek ma is. Alappillérei keresztény kultúránknak, nemzeti identitásunknak, családi életünknek. A hagyományok sose voltak szunnyadó, elhaló részei életünknek, sokkal inkább az élettel együtt lüktető, megújuló és születő pillanatai, eseményei. Vannak dolgok, amik sosem változnak, a legtöbb szokásunk egy idő után szépen lassan hagyománnyá válik. Nem kell messzire mennünk, elég csak a közelgő Karácsonyra gondolni. Minden családnak van egyfajta karácsonyi hagyománya, amihez ragaszkodik és ami szerint minden évben megüli Urunk születésének ünnepét.

Ám a hagyományok nem csupán az évek során berögzült szokások megkövesedése! Elég csak az egyház hagyományára gondolnunk, hogy rögtön világossá váljon, mindez szeretet, meggyőződés, elköteleződés és hit nélkül nem működhet.

Ebben az évben a plébánia is megpróbálkozik egy kis játékos hagyománykeltéssel. Maga az ötlet, amely megvalósításra került, nem újkeletű, hiszen Magyarországon már évek óta fut valamilyen formában. Immár öt

éve először Solymáron rendezték meg a világitó adventi kalendárium ötletét, amikor is december napjainak megfelelő, fénylő számok díszítik a házak ablakait, melyeket séta közben bárki megkereshet. A mi mintánk egyelőre inkább ezt az eredeti elképzelést követi, bár kisebb változtatásokat nyilván eszközöltünk rajta.

Az eseményt, úgy érzem, hogy leginkább három szóval lehetne jellemezni: szeretet, kreativitás és sok-sok izgalom! Szeretet, mivel azok szívében, akik magukra vállalják az egyes ablakok díszítését, ott van a vágy, hogy örömet szerezzenek, hogy segítsenek ünnepi hangulatba ringatni egy nem éppen egyszerű és ténylegesen embert próbáló időszakban, valamint hogy mosolyt csaljanak községünk lakosainak arcára. Mindehhez nem kis kreativitásnak is kell párosulnia, hiszen a számok mellett az ablak egészének a kidíszítése is az ő feladatuk. Ez is egy darabka önmagunkból, hiszen saját egyéniségünk, gondolataink, stílusunk elengedhetetlenül is megjelenik egy-egy dekorációban. A szeretet mellett a másik lehangsúlyosabb jellemzője az Adventi Ablakoknak az izgalom. Izgalmas a díszítő családoknak, hiszen ilyenkor mindenki valami egyedit és különlegeset szeretne készíteni, de ezt ki kell találni, megvalósítani és – ne is tagadjuk, nincs ember, aki ne izgulna azon, hogy mennyien jönnek majd el megnézni és mit

fognak szólni hozzá mások. A másik félen pedig ott van ugyebár a vadászat izgalma! Sötétedés után kimmenni és keresgélgni, hogy vajon hol pillantjuk meg a hön keresett ablakocskát? Nyugodtan mondhatjuk, hogy az ajándékozás egy formája ez is, a készítő szépen becsomagolja az ajándékot és izgatottan várja, hogy mit szól majd hozzá a megajándékozott, a másik oldal pedig éppoly izgatottan keresgél az ablakok között, hogy melyik lehet vajon az, amelyet neki címzett a készítője.

Terveink szerint, később, ha megtetszik az embereknek és a járványhelyzet is lehetővé teszi majd, akkor egy egészen nagy közösségi összefogássá nőhetné ki magát ez a kezdeményezés, hiszen már lehetne olyanokban is gondolkodni, hogy esetlegesen az egyes helyszíneken egy kis teával, süteménnyel, családi beszélgetésekkel is várhatnák a keresgélő gyermekeket, illetve családokat.

Advent a remény és az öröm időszaka, melyet lehetetlen a keresztény embertől elvenni, hiszen a jó dolgok mindig a szívben és a lélekben születnek. Ezzel a gondolatlalt szeretnék Nádszeg minden kedves lakójának áldott adventet és szeretettel teli karácsonyi ünnepeket kívánni! Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Kultúrházi krónika

Mint mindenre az évben, a kultúrház tevékenységére is rányomta bélyegét a járványhelyzet, de ennek ellenére sikerült pár rendezvényt megtartanunk.

Januárban a magyar kultúra napja alkalmából a nagyszerű hangú felvidéki színész-énekes, Derzsi György mutatta be előadását Szerelmem Sárdy címmel.

Februárban PaedDr. Bartalos Erzsébet óvó- és gyógypedagógus, mozgásfejlesztő terapeuta babakorú és óvodáskorú gyermekek és szüleik számára tartott értékes előadást Okosító torna címmel. A témája az iskolai érettségre való felkészítés gyógytornával, mozgásfejlesztéssel volt. A farsang nem múlhatott el vidám műsor nélkül, a humoros jeleneteket a nyárasdi TheátRum Színjátszócsoporthoz bízott.

Községünkben már több éve működik a Ringató foglalkozás babáknak 3 éves korig. Ez a foglalkozás a magyarországi Cseperedő program keretén belül valósul meg. A zenés foglalkozást Kálmán Alica óvónő tartja. A Ringató keretein belül lehetőség nyílik különböző előadások szervezésére. Nálunk több gyógypedagógiai előadásra, illetve bábelőadásra került sor.

Ebben az évben először szerveztünk dinamikus rajztréninget. A tréning mottója „a pálcikaembertől a realiztikus portréig” volt, hiszen a kétnapos tréningen a portrérajzolás rejtelseibe kaptak betekintést a résztvevők. A kurzust két budapesti grafikus szakember vezette, a szervezést Turcsek Rozikának köszönhetjük, aki először Pereden szervezett ilyen tréninget.

A nyár folyamán folytatta tevékenységét a Jurík Autóiskola - egy kurzust sikerült lebonyolítani.

Az énekkar és fúvószenekar próbái is folytatódtek, így hozzájárultak a Szent István napi koszorúzás méltó lebonyolításához.

Ettől az iskolai évtől kezdve a Kísnádos gyermeknéptáncsoport új koreográfusa Domján Máté lett, vezetésével a nyári tánc táborban sikerült egy új koreográfiát összeállítani, amit sikeresen bemutattak a Szent István Napokon.

Minden évben pályázunk a Kisebbségi kulturális alap /Kultminor/ és a Kulturális minisztérium művészeti alapjához. Ebben az évben a komáromi Jóka Színház vendégszereplésére és a könyvtár részére könyvvásárlásra kaptunk támogatást. Az elmúlt években is sikeresek voltak pályázataink, a könyvtár berendezését sikerült részben felújítani, technikai eszközöket vásároltunk, illetve új kiadványokkal is gyarapodott a könyvtárlomány. Bízunk minden olvasni szeretőt a könyvtárlátogatásra, hiszen nagyon sok új könyvünk van gyerekek és felnőttek számára egyaránt.

Reméljük, hogy a jövő év kedvezőbben alakul és sikerül újra sok tartalmas rendezvényt szerveznünk.

Munkatársaim és a magam nevében kívánok mindenkinek áldott, békés karácsonyt és boldog új évet!

Králik Zita

Miestne kultúrne stredisko Trstice / Obecna kniznica

sa každý rok uchádza o finančnú podporu z verejných zdrojov poskytovaných Fondom na podporu umenia. Na základe kladného hodnotenia žiadosti nám boli udelené dotácie, z ktorých sme zmodernizovali interiérové vybavenie knižnice a zlepšili sme poskytovanie knižnično-informačných služieb pre používateľov. Zvýšili sme bezpečnosť, komfort používateľov a vytvorili sme pekné, estetické prostredie na detskom oddelení. Knižničný fond sme obohatili o nové tituly pre všetky vekové kategórie návštevníkov. Takto chceme inšpirovať našich čitateľov k pravidelnému čítaniu a pravidelnej návšteve knižnice.

Podporené projekty v roku:

- 2016: Čítanie a tvorivý prejav – projekt bol podporený sumou 1000 EUR
- 2017: Nákup knižničného fondu – projekt bol podporený sumou 1900 EUR
- 2017: Modernizácia infraštruktúry a interiérové vybavenie knižnice (Nové stoličky, výpožičný pult, PC zostava) – projekt bol podporený sumou 1414,35 EUR
- 2018: Nákup kníh do knižnice – projekt bol podporený sumou 1000 EUR.
- 2019: Modernizácia detského úseku (Nové regály do knižnice) – projekt bol podporený sumou 2000 EUR. Projektom sme skvalitnili a zmodernizovali interiérové vybavenie detského úseku knižnice. Zlepšili sme uchovávanie knižničného fondu a zvýšili sme bezpečnosť a komfort používateľov s dôrazom na kategóriu detských návštevníkov. Bezpečné a moderné nábytkové vybavenie využijeme aj v budúcnosti pri rôznych aktivitách.
- 2019: Doplnenie fondu o nové tituly – projekt bol podporený sumou 1000 EUR.
- Aktualizovaním fondu chceme podporiť čítanie medzi mladými a neustále uspokojovať aj potreby terajších aj budúcich čitateľov a tým zvyšovať návštevnosť knižnice.
- 2020: Akvizícia literatúry pre všetky vekové kategórie – projekt bol podporený sumou 1500 EUR.

U. fond
na podporu
umenia

Projekty podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia

Do školy na bicykli - 2 hétig 2 keréken

Szarka Zsuzsanna

Szeptember hónap folyamán tette közzé a Közlekedésügyi Minisztérium a felhívást, miszerint az iskolák népszerűsítsék a kerékpáron való közlekedést az iskolába. Bekapcsolódtunk a felhívásba, a tanulók majdnem 60%-a kerékpárral közlekedett. Ez egyrészt a mozgás, a reggeli friss levegőn való tartózkodás szempontjából volt kitűnő, másrészt az iskola utcájában lényegesen csökkent az autós forgalom. Bár az 1 hetes karantén megakasztotta

a központi versenyben való részvételünket, a karantén lejárta után folytattuk a versenyt. A legügyesebb tanulók, akik a 2 hét alatt 9-10 alkalommal jöttek kerékpáron az iskolába, jutalmat kaptak: egy diplomát, egy biciklilámpát és egy szelet csokoládét.

Az immunrendszerünk erősítése érdekében a mozgás az, amivel a leghatékonyabban védekezhetünk a koronavírus ellen. Amint lehetőség lesz rá, a versenyt megismételjük.

Gesztenyegyűjtés

Szarka Zsuzsanna

Felkéréssel fordultak hozzánk a nádszegi erdészek, miszerint nagyobb mennyiségű gesztenyére lenne szükségük, kb. 400 kg-ra. Meghirdettük a diákok között a gesztenyegyűjtést, és bizony nem is számítottunk ilyen szép teljesítményre. Az október 19-21-ig tartó időszakban tanulóink 1 146 kg gesztenyét adtak le. A legügyesebb tanulók jutalomban részesülnek.

Örültünk a szép eredménynek, reméljük, az erdészek is meg voltak teljesítve nyünkkel elégedve.

Egyének kiértékelése:

1. Jancsó Erik és Jancsó Dávid, 2.o. 346 kg
2. Mészáros Tamás, 3.o. 147 kg
3. Gesztenye kft., 8.o. 205 kg

Osztályok kiértékelése:

1. 2. osztály, 600 kg
2. 3. osztály, 296 kg
3. 8. osztály, 205 kg

Csúfolódás, piszkálódás, megjegyzések, zsarolás, kiközösítés... – Foglalkoznom kell vele? Az én gyereketem is érinti? Mit tudok tenni ellene? Ilyen és ehhez hasonló kérdéseket szülőként időnként felteszünk magunknak.

Mi, pedagógusok is fontosnak tartjuk ezeknek a kérdéseknek a megválaszolását, ezért iskolánk bekapcsolódott az Innovatív Oktatásért Intézet (Institút pre Inováciu Vzdelávania) nemzetközi programjába, melynek célja, hogy feltérképezze, iskolánkban milyen mértékben és milyen formában van jelen az iskolai zaklatás. A program előnye, hogy nemcsak a felső tagozatos tanulókat, hanem szüleiket és

Stop Bullying Állítsuk meg az iskolai zaklatást!

Szabó Gabriella

tanáraikat is megszólítja. A kutatás névtelenül kitöltött online kérdőívek segítségével történt meg december elején. Ezek kiértékelése után a tanulók a témával kapcsolatos érzékenyítő foglalkozásokon, a tanárok szakképzésen, a szülők pedig szakelőadásokon vehetnek részt.

A hosszútávú projekt a program kiértékelésével zárul majd 2022 januárjában.

Bízunk benne, hogy gyerekek, szülők és tanárok közös munkájával, szakemberek segítségével egy olyan célhoz járulhatunk hozzá, ami mindannyiunk számára hasznos lesz. Örülünk a lehetőségeknek, és köszönjük az együttműködést!

Lakodalom volt a mi utcánkban

Szarka Zsuzsanna

Az idei tanévben minden színház- és koncertlátogatásunk elmaradt.

Kapva-kaptunk az alkalmon, amikor értesültünk a hírről, hogy Szarka Gyula és zenésztársai online koncertet közvetítenek Budapestről, az A38-as hajóról. A koncert a Tücsöklakodalom c. új, gyerekeknek szóló lemez dalait tartalmazza, amelyre jót mulattak óvodások és alsó tagozatosok egyaránt. Köszönjük az élményt!

Adventi készülődés

Szarka Zsuzsanna

November 30-án egy különleges, hangulatos, várakozással teli időszak kezdődött iskolánkban is.

Hétfőnként egy-egy osztály rövid műsort adott az iskolarádióon keresztül, majd a tanulók minden osztályban meggyújtották a gyertyát az adventi koszorún.

A folyosón és a tantermekben is gyönyörű díszek jelezték, hogy közeledik a karácsony. Az ünnepi hangulathoz hozzájárult a közös kézműveskedés és beszélgetés a tanárokkal, de legfőképp talán az adventi kívánságkosár – minden reggel teljesült a tanulók egy kívánsága.

Knižnica

Alena Petrovicsová

Čítaním kníh sa strácame v čase a priestore. Knižnica je strojom času. Obsahuje veľa kníh, kde čitateľ otvára rôzne cesty. Sú to úžasné výpravy do nezmapovaných kútov zeme a presunie nás do akejkoľvek éry. Cesta objavovania nám otvára myseľ a obohacuje náš život bez opustenia stien knižnice. Chceme v deťoch prebudiť čitateľov. Stisnutím kľučky ich nechať precitnúť v tajomnom svete literatúry. Sprístupniť im knihy na ktoré majú, nie na ktoré iba dočiahnu. Vstúpte...

...naše brány sú otvorené pre každého.

„Kolko dní práce, kolko nocí bez spánku, kolko úsilia mysle, kolko nádejí a strachu, kolko dlhých životov usilovného štúdia sa tu naleje do malých typografických fontov a stláčaných v úzkom priestore políc okolo nás!“ (Adam smith)

Literárne prvotiny

Aj detské oči vidia svet v reálnych farbách. Ukážky z tvorby našich štvrtákov o aktuálnych udalostiach 2020.

Človek sa stráca.
Teraz to spláca.
Bude to fuška
zohnať si rúška.

Koláče deťom peč.
Hudbou si srdce lieč.
Potrvá zopár dní,
kým sa nám vyjasní.
Korona je naša nová pliaga.
Mohla by zmiznúť ako divoká žiara.

Brian Balla

KORONA

S rúškom chodiť musíme,
korony sa bojíme.

Dezinfekciu na ruky,
aj tak nemáš záruky.

Doma musíš stále byť,
nemáš sa kde zabaviť.

Nech už skončí toto peklo,
toľko vecí nám utieklo.

Laura Katerinčinová

Choroba je corona,
dali sme sa do boja.

Kamošov sa z bavíme,
Rúšky všade nosíme.

Ruky stále umývame,
Choroby sa vyhýbame.

Miesto školy, školičky,
Máme doma izbičky.

Lorina Nyilfa

COVID-19

Covid, Covid už si známy,
nechaj nás už napokoji.

Rúška sem, rúška tam,
všade s nami tu i tam.

Veru je nám veľmi zle,
lebo nás ten covid števe.

Na testy aj my chodíme,
my ich máme negatívne.

Kedy sa to náhle zmení,
dáme info na Messengeri.

Máté Mátiš

HARRY POTTER

Z knižky hrubej ako ruka
Harry Potter na nás kuká.
Voldemorta bojí sa.
Preto zaklínadlá učí sa.
Hermiona, Ron a Harry
kamaráti ver sú skvelí.
Keď sú takto všetci spolu
Nepriatelia majú smolu.

Voldemort je veľký pán,
Harry sa mu postaví sám.
Mal on veru riadnu smolu.
Harry prútikom ho dal dolu.

Laura Katerinčinová

Corona je choroba,
Dezinfekcia je povinná.
Ruky si umývať musíme,
inak sa korony nezbavíme.
Rúška si nasadíme,
lebo koronu chytíme.
Covid je náš nepriateľ,
No my sa ho zbavíme.

Antónia Farkasová

Trojica s citom pre farbu a tvary

Alena Petrovicsová

Každá je iná a predsa majú veľa spoločného. Večne usmiate deviatačky, nabitú energiou a plnú fantázie.

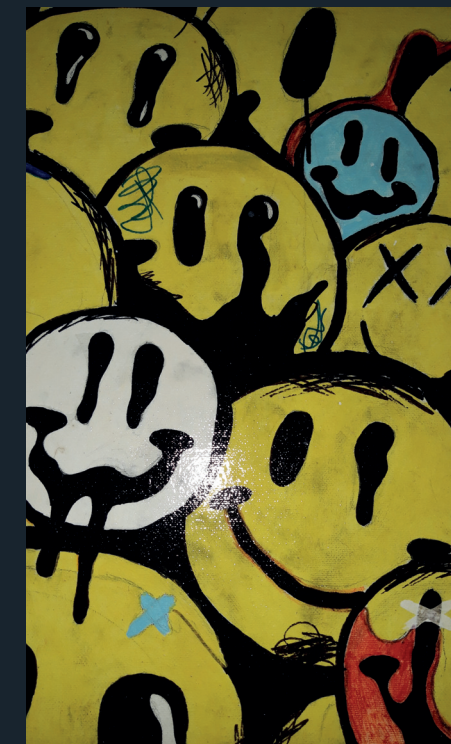
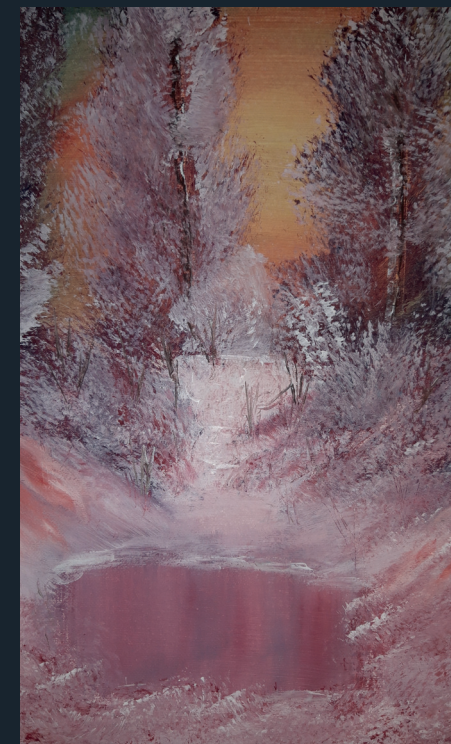
Jedného dňa si vzali do ruky štetec, akrylové farby a začali tvoriť.

Beátka očarujúco premietla krásu prírody na plátno. Zachytáva lesnú scenériu tisícmi odtieňmi ružovej. Obraz kolibrička v momente letu vám nedovolí uhnúť pohľadom. Objavujete nové a nové zaujímavé detaily. Aj jej pokus o Van Gogha je podmanivý. Verne skopirovala rukopis tohto veľikána.

Jasno sýte farby, odvážne tvary a besné kombinácie sú typické pre Laru. Pre kočku,

ktorá upúta svojou plachosťou a ľahkou ženskosťou. Oživila postavičky a tváričky zo seriálov. Najviac sa jej dielam potešili žiaci 1.stupňa. Ihlou a niťou vyčarovala svetoznámy výjav Michelangela zo Sixtínskej kaplnky. Viktória dokáže zachytiť bežné veci zo zaujímavej perspektívy. Vytvára ilúzie pomocou jednoduchých tvarov. Experimentuje. Jej obraz stĺporadia s ohnivou oblohou je ozdobou našej knižnice. Kvetinové motívy pod jej štetcom ožijú. Krásne pracuje s tmavými odtieňmi vytvárajúc pocit šera až po žiarivé odtiene teplých farieb, z ktorých vás pookreje.

Autorky výtvarných diel: Beátka Gyalogová, Lara Smiščíková, Viktória Farkasová

Hogyan növelhetjük ellenállóképességünket a koronavírus elleni védekezésben?

Mert végső soron minden kegyelem és minden nyereség

Deák László

Sokan sokféleképpen gondolkodunk a megszokott világunkat immár lassan egy éve lényegesen befolyásoló „próbatételről”, az új típusú koronavírusról, annak keletkezéséről, hatásairól, vagy éppen az aktuális politikai vezetők vele kapcsolatos döntéseiről és azok okairól.

Több, a koronavírus hatásait vizsgáló felmérés azt mutatja, hogy az emberek egy része úgy véli, hogy életük a vírus okozta károknak köszönhetően, nem lesz már olyan, mint volt. Az sem növeli jóllét érzetünket, hogy a szakmai körökben is egyedüli hatékony megoldásnak kikiáltott védőoltással szemben is számtalan kérdés maradt még megválaszolatlanul.

A megelőzés érdekében így továbbra is csupán annyit tehetünk, hogy odafigyelünk a kézhigiéniára, kerüljük a tömeget, és legfőképpen ügyelünk rá, hogy immunrendszerünk erős maradjon. Bár biztos védekezést egyetlen betegség esetében sem garantál, az erős immunrendszer eredményesebben veszi fel a harcot a legtöbb kórokozóval szemben.

Mit tehetünk tehát annak érdekében, hogy immunrendszerünk megfelelő működése biztosítva legyen? A legtöbb szakember azt hangsúlyozza, hogy a jelenlegi „koronás” időkben is, minden korosztály számára hasznosak lehetnek az olyan általános ajánlások, mint a kiegyensúlyozott étrend, a megfelelő mennyiségű folyadékfogyasztás, a kellő fizikai aktivitás és alvás, illetve lelki egészségünk védelme. De vajon mit is jelentenek ezek az ajánlások?

Kiegyensúlyozott étrend

Jelenleg nincs ismeretünk arra vonatkozóan, hogy valamely élelmiszerek megakadályozzák a koronavírus-fertőzést, a kiegyensúlyozott étrend betartásával viszont szervezetünk hozzá tud jutni minden olyan tápanyaghoz, amely nélkülözhetetlen a tápanyagrendszer helyes működéséhez. Fontos, hogy az adagmértéket

és az összetételt fizikai aktivitásunk (mozgásunk) mennyiségéhez igazítsuk. A megfelelő adagmérték mellett érdemes több zöldséget, gyümölcsöt fogyasztanunk, valamint kerülnünk a magas zsír-, cukor-, és sótartalmú élelmiszereket, valamint az alkoholos italokat. E kor okozta bizonytalanság velejárója lehet a lehangoltság, aminek hatására hajlamosak lehetünk a főétkezések közötti nassolásokra. Ennek elkerülésében segíthet a megszokott napi-érend fenntartása, a rendszeres étkezés és az ételek megtervezése.

Megfelelő mennyiségű folyadékfogyasztás A megfelelő mennyiségű folyadékfogyasztás elengedhetetlen az egészség fenntartása szempontjából. A szükséges folyadék-mennyiségét számos tényező befolyásolja (pl. kor, nem, testtömeg, fizikai aktivitás, környezeti feltételek). A folyadékbevitel 20-30%-át az élelmiszerekből fedezzük, a maradék 70 % biztosításához megfelelő forrás a biztonságos csapvíz, az édesítetlen tea vagy szénsavas víz.

Kellő fizikai aktivitás és alvás

Köztudott, hogy a rendszeres testmozgás javítja a fizikai erőnlétet, ugyanakkor az immunrendszernek is javára válik. Az egészséges felnőttek számára naponta legalább 30 perces, míg a gyermekek számára az egy órás fizikai aktivitás javasolt. Jó, ha előre megtervezzük a mozgás idejét és módját, ami lehet torna, egy kellemes séta, de a házimunka vagy a kertészkedés is kiváló lehetőség a mozgásra. Mivel a járványok megelőzésének szempontjából javasolt a D-vitamin fogyasztása, tanácsos minél több mozgást a szabadban, friss levegőn végezni, hiszen D-vitamin szükségletünk jelentős részét szervezetünk saját maga állítja elő napfény hatására.

Fontos a kellő mennyiségű és minőségű alvás biztosítása is, hiszen az pozitív hatással van mind a testi, mind a lelki egész-

ségünkre, így növeli immunrendszerünk képességét a fertőzések leküzdésével szemben. Az alvás mennyiségét a kor jelentősen befolyásolja. Egy átlagos felnőtt számára legalább 7 óra minőségi alvás javasolt. A kellő mennyiségű és minőségű alvás biztosításához elengedhetetlen a megszokott napirend szerint lefeküdni és felkelni, lefekvés előtt kerülni a koffein fogyasztását, megfelelő körülményeket biztosítani az alváshoz (fény, hőmérséklet stb.), valamint rendszeresen mozogni napközben.

Lelki egészségünk védelme

Mivel a világot mára már elborították a járvány világméretűvé válásáról, az egészségügyi és gazdasági megszorításokról szóló híradások, fontos, hogy ezzel kapcsolatban hiteles forrásokból tájékozódjunk. Ezáltal csökkenthetjük a rémhírek lelki egészségünkre kifejtett negatív hatását.

Mivel a kialakult élethelyzethez biztonságvesztés és félelem társulhat (az elzártság, vagy éppen a kényszerű összezártág, a munka elvesztése miatt) fontos tudnunk, hogy ezeknek az érzéseknek a megjelenése normális és természetes. Olyan helyzettel állunk ugyanis szemben, amire még nem dolgoztunk ki működő stratégiákat. Lelki egészségünk védelme érdekében a szakemberek fontosnak tartják a külső és belső rend kialakítását, a hálaadást azokért a jó dolgokért, amiket sikerült megvalósítanunk. Javasolják, hogy végezzünk olyan dolgokat, amik örömmel, feltöltődéssel járnak (hallgassunk zenét, olvassunk könyvet, végezzünk relaxációs gyakorlatokat, barkácsoljunk...), tartsuk életben a kapcsolatainkat, még ha csak telefonon vagy egyéb csatornán keresztül is, iktassunk be közös tevékenységeket, de tartsuk tiszteltben mindenki privát szféráját is, figyeljünk önmagunk érzéseire és környezetünk jelzéseire.

De talán a legmegszívlelendőbb stratégia az, ha mindent az Élet szemüvegén át szemlélünk, ahogy Müller Péter mondta. Azaz higgyük el, hogy a nyomasztó krízisek, melyek manapság átszövik minden napjainkat, valójában magukban hordozhatják a növekedés és az értelmes változás lehetőségét is.

Henri Boulad püspök így ír erről a Minden kegyelem című könyvében: „Mit tudhatunk mi valójában egy szerencsétlenség szerkezetéről? Lényegéről, értelméről, a benne rejlő üzenetről és gyümölcseiről? És mit tudunk valójában a szerencséről? Hogy végső soron mi nekünk a jó és mi a rossz? Egyedül Isten tudja ezt. Szerencse vagy balszerencse, mit tudjuk mi? Fogadjuk hittel, amit Isten szánt nekünk. Még a megpróbáltatások

is forrásává lehetnek a jónak. Mi hisszük és értjük ezt, ha a KERESZTRE nézünk. Hiszszük, hogy végső soron minden kegyelem és minden nyereség.”

Ezzel a bölcsességgel összefüggésben álljon itt egy kis legenda: Egy bölcs parasztnak volt egy fia, egy lova és egy szomszédja. Egy reggel ellovagolt a fiú a városba a piacra, de a hegyek között a ló ledobta és elkóborolt. A fiú egyedül jött vissza.

„Micsoda balszerencse!” – mondta szomszéd. „Jó szerencse? Balszerencse? Ki tudja...?” – felelte a paraszt. Másnap elindult a fiú, hogy megkeresse az elveszett lovat. Megtalálta és még egy pompás vad csődört is hazahozott vele. „Milyen szeren-

cse!” – mondta a szomszéd. „Jó szerencse? Balszerencse? Ki tudja...?” – felelt a paraszt. A következő reggel a fiú elkezdte betörni a csődört, de az kirúgott és eltörte a fiú karját. „Micsoda balszerencse!” – mondta szomszéd. „Jó szerencse? Balszerencse? Ki tudja...?” – felelte a paraszt. Másnap reggel a király toborzói jöttek a faluba, hogy a fiatalokat összeszedjék a háborúra. Ideiglenes alkalmatlansága miatt a fiú elkerülte a hadi szolgálatot. „Milyen szerencse!” – mondta a szomszéd. „Jó szerencse? Balszerencse? Ki tudja...?” – felelt a paraszt...

Vigyázzunk magunkra és egymásra!

„A tiéd csak az marad, amit másoknak adsz“

A leggyakrabban ragozott és használt fogalom 2020-ban a világban a koronavírus. Szlovákiában még hozzácsaphatnánk a tesztelés szót is. Lockdown, bezárás, online oktatás, karantén és még sorolhatnám a további kifejezéseket, amelyeket ez alatt a búcsúzó év alatt kellett megtanulunk vagy újraértelmeznünk. Közösségi immunitás, közösségi felelősségvállalás – ezek már a bonyolultabbak közé tartoznak, hiszen ezek a szavak elvárnak tőlünk valamilyen viselkedésformát. Hogy vigyázzunk egymásra, hogy segítsük egymást, hogy közösségünk számíthasson felelősségteljes viselkedésünkre. Mindenszentek ünnepe idén nem hagyományosan zajlott. Kijárási tilalom és az országos COVID-19 tesztelés bélyegezte

meg az amúgy sem vidám ünnepet. Bizonytalanság és tétovaság jellemezte ezt a szó szerinti hadműveletet, amit eddig még soha nem csináltunk és egészségügyi rendszert, önkormányzatokat, egészségügyi alkalmazottakat, katonaságot váratlanul és felkészületlenül ért. Ha igazán hatékonyan akartuk volna csinálni, akkor legalább olyan felkészülés és iránymutatás lett volna szükséges, mint a választások esetében, amelyre legalább egy évig készülünk. Ennek a hadműveletnek a megvalósítására alig több, mint egy hetünk volt. És gondoljon bárki bármit az országos tesztelés létjogosultságáról, hasznosságáról, szükségességéről, az ország és a községek megcsinálták. Megcsinálták az egészségügyi alkalmazottaknak, a közösségi alkalmazottaknak és a rendfenntartó erőknél köszönhetően.

Szeretném név szerint megköszönni azoknak az egészségügyi alkalmazottaknak, akik a sok bizonytalanság és tétovaság ellenére részt vettek az országos tesztelésen és helyt álltak mindannyiunkért. /K. É./

1.kör
Csöz Annabella
Dobos Hedviga
Gaál Tímea
PharmDr. Gányi Anita
Gyalog Beáta
Hradská Adrianna
Juhos Éva
Keszeli Melinda
Kovács Júlia
Kuríne Valika
MUDr. Lukovics Beáta
Morvay Patrícia
Nagy Dóra
Nagy Melinda
MVDr. Ozorák György
Šandala Petra
Takács Irén

2. kör
Dobos Hedviga
Gaál Tímea
Gyalog Beáta
Keszeli Melinda
Kovács Jucika
Morvay Patrícia
Nagy Dóra
Natália Plešková
Karin Šafraniková
Šandala Petra
Szarka Melinda
Varga Szabina

Szabó Gyulával ültünk le beszélgetni, aki a legrangosabb formatervezői világversenyen, az A´ Design Award & Competition-ön bronz minősítést nyert kalapácsgépevel. Nádszegi gyökerekkel rendelkező, Nádszegen élő és családot alapító fiatalember ő. Nincs még 40, magyar-latin szakos tanárember, műfordító, aki óriási szeretettel beszél a törvényszerűségekről, a matematikai pontosságról és alkotásai mibenlétéről.

Kacz Éva

Szabó Gyula

formatervező

Gyula, én azt gondoltam, hogy ahhoz, amit csinálsz, egy magas fokú technikai képzettség kötelező, de közben megtudtam, hogy te magyar-latin szakos tanár, műfordító vagy. Emellett ne menjünk el csak úgy! Hogy lesz valakiből a 2000-es évek közepén magyar-latin szakos műfordító? Időszerű még a latintudás egyáltalán? Hiszen új művek latinul nem születnek.

A középiskola utolsó két évében már tanultam latint és megfogott a nyelv logikája, törvényszerűségei. Igen, ilyen érvekkel akartak engem is lebeszélni erről a szakról, de végül is emellett döntöttem, és a Pozsonyi Comenius Egyetem bölcsészkarán szereztem magyar-latin szakos tanári diplomát 2006-ban. Nem igaz, hogy a latinnak nincs létjogosultsága a jelenkorban, hiszen számos mű vár még megfejtésre, fordításra. Én magam is ezzel foglalkoztam, a doktori munkám is egy hiánypótló fordítás volt, mivel a szerzőnek egyelőre elérhetetlenek a művei magyarul.

Hogy kezdődött a vonzalmad a formatervezés iránt? Mik voltak az első próbálkozásaid?

A próbálkozások még gyerekkoromban kezdődtek, amikor édesapám műhelyében dolgozhattunk. Szabad kezet kaptunk, öcsém-mel mindenfélét fabrikáltunk, apunak csak egy kérése volt, hogy mindent úgy hagyjunk magunk után, ahogy találtuk. Itt ismerkedtem meg az anyagok természetével is. Mit lehet kihozni a fából, a fémből. Sokáig azt hittem, fával fogok dolgozni felnőttként mint ács vagy asztalos, de végül másként alakult. Aztán elkerültem gimnáziumba, és az alkotás manuális része fokozatosan elmaradt. Megmaradt viszont az alkotási vágy. Ezért szerettem a fordítást is nagyon.

Az egyetem után elkezdtem dolgozni, de a munkahelyemen hiányozott, hogy a napot kézzelfogható eredménnyel zárjam. Hétközben azzal foglalkoztam, ami a munkám, de szükségét éreztem, hogy valamit alkossak, ami kézzelfogható, hasznos és szép. Először csak hétvégenként, aztán már hétköznap is. 2014-ben vettem ki a projektjeimre egy hosszabb szabadságot, akkor jött az igazi elhatározás, hogy ténylegesen elkezdlek foglalkozni a fejlesztéseimmel.

Hogy zajlottak az első szárnybontogatások dizájn és a formatervezés háza táján?

Az egyik első próbálkozásom egy falra szerelhető kulcstartó volt, amin kampók helyett nagyon erős mágnesek vannak, ezért elég a kulcscsomót hozzáéríteni és ott marad. Ebben az esetben nem szokványos, hogy egy fadarabhoz ragadhatnak hozzá a fémek, elgondolkodtatja az embert, ha ránéz, ha használja. Gondolkodásra készíti a természetes ellentét. A madarat pedig, ami a dísz, fotóelőhívós technikával csináltam egy bronzlemezből, nagyon sok hozzáolvasással, tanulmányozással és számolással, hogy milyen paraméterekkel kell, hogy a lemez rendelkezzen.

Meglett a madárka és aztán merre? Vagy hogy jönnek a következő ötletek? A lámpasorozat hogy jött?

Igen, talán a következő a lámpaprojekt volt. Hozzám, a családom révén is, nagyon közel állt a villamosság, a villany témája. Szerettem a fény és az árnyék játékát, elmosni az illúzió és a valóság közötti határokat. A kulcstartó is inkább erre reflektál, az illúziót próbálja megfogni. Szerettem azt, ha valami nem szóbarágós, ha nem kell megmagyarázni, érthető magában is, ugyanakkor elgondolkodtat. A konyhai lámpa is csak az illúzióját kelti a lámpának. Lámpatest, miközben szabad fényáramlást tesz lehetővé, ezzel maximálizálva a funkcióját.

El tudod képzelni a dolgaidat tömeggyártásban? Hogy ezeket a gyönyörű letisztult skandináv formákat például az IKEA fogja forgalmazni és a világ nagy hányadának a konyhájában a te lámpád fog világítani?

Igen... el tudom képzelni, nem tartom ezeket a dolgokat ilyen kizárólagosnak, hogy ezekből csak egy lehet nálunk. De közben meg nem tartom valószínűnek. Konkrétan az IKEA azt hiszem, máshogy dolgozik, nekik dizájnerek csapataik vannak, nem dolgoznak külsősökkel, de akár még az is lehet, hogy megszólítanak. Nem jártam utána, eddig nem foglalkoztatott ez a lehetőség.

Beszéljünk a díjnyertes kalapácsgépről. Hogy jött az ötlet, hogyan lett díjnyertes és egyáltalán mire lehet használni egy ilyen kalapácsgépet? A tiéd használható valaminre vagy „csak” szép?

Abszolút használható, persze. Egyik alapelve, hogy a dolgaimnak használhatónak kell lenniük! Nem szeretem és soha nem is csináltam a l'art pour l'art-t, művészetet csupán a művészetért. Az elsődleges szempont nálam mindig az volt, hogy egy termék működőképes legyen és aztán az, hogy szép.

Miért kalapácsgép? Sokat gondolkodtam, hogy vannak nagy, több ezer kilós gépek a gyárakban, amikkel különféle anyagokat lehet megmunkálni. Milyen jó lenne, ha ezeknek lenne egy változata kicsiben, vagy egy olyan gép, ami ugyanazt a nehéz munkát el tudja végezni, de mozgatható, könnyen szerelhető és befér a garázsba vagy műhelybe. A nagy gépek általában hatalmasak, nem férnek el otthon. Így jött a kalapácsgép ötlete.

Mi vezette a konkrét koncepciót? Ez a tervezés megrendelésre készült, vagy később keresed majd a gazdát rá?

A kalapácsgépet elsősorban saját használatra készítettem. Időközben viszont rájöttem, hogy sok ékszerkészítő és hivatásos kovács is tudja használni és hasznos lehet a műhelyükben egy ilyen gép. Ez a kalapácsgép ideális kezdő és profi vágóknak, díszműkovácsoknak, ékszerkészítőknek a méretéből és könnyű súlyából adódóan.

Mi volt a fő vezérfonal a tervezésnél?

Elsősorban az egyszerűsége és a könnyű karbantartásra összpontosítottam. A cél az volt, hogy a legáltalánosabb, bármely barkácsboltban elérhető és hozzáférhető alapanyagok felhasználásával készüljön, a méretre szabott részek számát pedig igyekeztem a minimumra csökkenteni. Az idővel elhasználódott részek ezáltal könnyen cserélhetők. Ez nagyban hozzájárul a gép árához is, így eladható lesz a termék.

És valóban eladható?

Igen. Viccből, kíváncsiságból felraktam egy értékesítő portálra, ahonnan számos megkeresés érkezett a célcsoporttól. Díszműkovácsoktól, ékszerkészítőktől, akiknek

éppen ilyen gépre lenne szükségük. Még finomítani kellett egyik-másik technológián, de úgy tűnik, van rá kereslet.

És hát a díj! Nemzetközi dizájnversenyen bronz díjas lett a kalapácsgéped! Gratulállok ehhez a csodálatos sikerhez! A világ legnagyobb és legnagyobb presztízsű versenyén! Mesélj erről, hogy zajlott ez. A jelentkezés, az elbírálás?

Köszönöm szépen. A verseny valóban az egyik legnagyobb ilyen jellegű megméretés a világon. Zsúritaggá válni is meglehetősen bonyolult, hosszú évek formatervező munkája és elismerése szükséges hozzá. A versenyműveket egy elbírálóbizottság zsűrizte, amely 218 formatervezőből, akadémikusokból, elismert művészekből, újságírókból állt. 195 országból neveztek a versenybe és több, mint 2000 projekt érkezett be elbírálásra számos kategóriában.

Ebben a mezőnyben, a gépipari formatervezés kategóriában lettél 3. a világon!!!

Igen. A weboldalamon keresztül, ahol bemutattam a gépet és annak működését, kaptam egy megkeresést, hogy szeretném-e a gépet benevezni ebbe a versenybe. Megmondom őszintén, hogy már az a tény, hogy egy független és kiváló értékű méltónak találta a gépet a versenyre, ez is nagy megtiszteltetés volt számomra és nagyon örültem neki. Természetesen beneveztem, elküldtem a dokumentációt, fényképeket, mindent, amit kértek. Komoly elvárásokat támasztottak, borzasztó sok formai követelménynek kellett eleget tenni.

És aztán jött a hír, hogy megnyerted? Hol talált a hír?

Jó kérdés, nem emlékszem. Talán itthon, a tavaszi COVID-hullám kellős közepén. Április közepe, vége felé.

Közben beválasztottak a Formatervezők Nemzetközi Szövetségének (IAD) tagjai közé. Azért ez is komoly siker!

Igen. Szuper dolog, ha elismerik a munká-

dat, bármit is csinálsz, kívánom, hogy mindenkinek legyen része benne! Ez a tagság a nyertes verseny hozománya volt, ahogy az is, hogy beválasztottak a Termékgyártók Nemzetközi Egyesületébe (ISPM) is.

Merre tovább? Van olyan társaság, díj, amire különösen vágysz, vagy jó lenne elérni?

Nem, soha nem vonzott engem, hogy azért dolgozzam, hogy ennek vagy annak a társaságnak tagja legyek. Jól esik, ha tag lehetek, de nem ez motivál, nem ez hajt, és végképp nem emiatt csinálom. A társaságoknak az a veszélyük, hogy elhitetik egymással a tagok, hogy amit csinálnak, jó, a piac meg közben lehet, hogy teljesen más-képp értékeli és előfordulhat, hogy valójában életképtelenek az ötletek.

Most mivel foglalkozol, mi az, ami leköt, mik az új kihívások?

Tavasszal alapítottam egy céget, egy vállalkozást. Az aktuális projektem, az Øssed (ejtsd: összed) jelenleg még fejlesztés alatt áll. Egy levél- és gyümölcsgyűjtő szerkezet-ről, segédeszközről van szó és ennek a tervezésénél is elsősorban a praktikum vezetett. Szükség van egy segédeszköze ott, ahol már idősök a szülők vagy nagy a kert, a gyümölcsös és nincs mód mindent a földről kézzel összeszedni, a leveleket ősszel összegereblyézni. Most ezzel foglalkozom, ezt fejlesztem. Rájöttem arra, hogy inkább azt akarom csinálni, ami érdekel, ami vonz. Mert én hiszek abban, hogy ha valamit csinálsz, legyen az fordítás, vagy készítesz valamit manuálisan, legyél bármi, ha azt szíveddel és odaadással csinálod, akkor az egyrészt boldoggá tesz, másrészt az odaadás meglátszik a munkádon. Gyümölcsbe beérik. Ha az ember szeretettel csinálja, végzi a dolgát, akkor az látszik a munkája végeredményén. Ebben hiszek.

Ez csodálatos végszó, köszönöm szépen, hogy megosztottad velünk a gondolataidat!

Én is köszönöm a megkeresést, nagyon örültem.

Gombos Norbertet, Szlovákia jelenlegi legjobb teniszezőjét egy magas-tátrai kondíciós tréningen értük el, ahol a januári Australian Open Grand Slam-tornára készült fel.

Szabó Gabriella

Gombos Norbert

teniszező

Gyakran emlegetnek téged sport-berkekben, mint Galánta szülöttét. Milyen kapcsolat fűz a városhoz?

Igaz, hogy Galántán születtem, de ezen kívül a városhoz nem fűz semmilyen kapcsolat. A szüleim Pozsonyban dolgoztak, ezért ott laktunk. A nagyszüleim, keresztszüleim és a rokonság viszont Nádszegen él, ezért gyerekkoromban sok időt töltöttem ott.

Vannak-e Nádszeghez kapcsolódó élményeid?

Gyerekként sok időt töltöttem a nagyszüleimnél. Élveztem, hogy ott magyarul beszélhetek. Sokat bicikliztünk, fociztunk a barátaimmal, mindig jól éreztem magam. Miután elkezdtem teniszezni, fokozatosan egyre kevesebb időm lett, többet utaztam és egyre kevesebbszer tudtam Nádszegre menni.

Vannak olyan nádszegi kapcsolataid a családon, rokonokon kívül, amik megmaradtak az évek során?

Gyerekkoromban még nem voltak mobiltelefonjaink és aplikációk, amin keresztül tudtuk volna tartani a kapcsolatot, ezért a gyerekkori szorosabb barátságok nem ma-

radtak fenn. Ha személyesen találkozunk, szoktunk váltani pár szót, megbeszéljük, ki hogy van épp, de szorosabban nem tartjuk a kapcsolatot.

A hivatalos információk szerint 8 éves korodtól teniszezel. Hogyan került az életedbe a tenisz?

Édesapám nagy sportember volt, focizott, később a nagybátyámmal együtt teniszezett, ő íratott be engem teniszre. Fokozatosan alakult ki a kapcsolatom ezzel a sporttal, egy idő után már nem tudtam elképzelni az életemet nélküle. Most már ez a munkám is és nagyon szeretem.

Ki vette észre, illetve mikor derült ki, hogy tehetséges vagy?

Nem gondoltam soha, hogy különösképp tehetséges vagyok. A kemény munkát szeretem, abban hiszek, annak segítségével – és persze édesapám támogatásával – tudtam profi szintre jutni.

De azért tehetség is kellett hozzá?

Igen, nyilván, de azon kívül is sok minden kell a sikerességhez. Nekem nagyon sokat segített édesapám, aki anyagilag is támogattott, hogy nemzetközi versenyeken tudjak részt venni, pontokat tudjak szerezni. Sokat köszönhetek Erik Csarnakovics edzőnek is (a Love 4 Tennis akadémia alapítója), ő tanított meg a profi viselkedésre a pályán, ő startolt el engem.

Volt-e valami, ami a sporton kívül érdekelt az iskolában? Szerinted mivel foglalkoznál, ha nem lennél teniszező?

Ezen szoktam gondolkodni mostanában. A kémiát és a fizikát például nagyon szerettem, de az érettségi előtt fokozatosan a sport került előtérbe, a tanulás pedig a háttérbe szorult. Érettségi után felvételiztem a Comenius Egyetemre, testnevelés szakra, de akkoriban kezdtem nemzetközi sikereket el-

érni, és úgy gondoltam, inkább a játékra fókuszoljak koncentrálni, így nem tanultam tovább.

Történtek-e olyan dolgok az eddigi karrieredben, amik megakasztottak, elbizonytalanítottak, vagy elvették a kedvedet a játéktól?

Igen, volt egy kb. 3 éves időszakom, amikor közel kerültem (103. voltam) és nagyon szerettem volna bejutni a top 100-ba, de nem sikerült. Akkoriban volt egy meniszkusz-szakadásom is, amit térdműtét követett. Ezzel fél évet és sok pontot veszítettem. Ezután szinte újból kellett kezdenem a teniszt, kisebb tornákat kellett játszani. Kemény időszak volt. Miután sikerült bekerülnöm az első 100-ba, újból lecsúsztam egészen a 300. helyig. Akkor nagyon csalódott voltam és elgondolkodtam, hogy vajon van-e értelme folytatni.

Ezen a mélyponton az új edzőm, Tibor Tóth segített túljutni. Szinte a nulláról indultunk, de fokozatosan jobban és jobban teljesítettem. Ő volt, aki megmutatta, hogy még sok rezerva van bennem, és mindenképp érdemes folytatnom.

Az edző az, aki a leginkább tud motiválni?

Támogatásban mindig a családom volt az első helyen. Bízta bennem akkor is, mikor nem úgy ment a tenisz, ahogy akartam. Rajtuk kívül pedig az edzők azok, akik sokat segítenek. Kondiedzőmmel, Olasz Dáviddal már 6 éve edzek. A család és az edzők lelkiileg és fizikailag is támogatnak, minden szempontból odafigyelnek rám.

A COVID első hullámát ügyesen a javadra tudtad fordítani.

Igen. Az év elején jó eredményeket értem el, amikor jött a járvány. A kényszerszünet alatt az edzőkkel telefonon tartottuk a kapcsolatot, megkaptam az edzéstervet, tornatervet, futni jártam a töltsére, otthon tornáztam. Április közepén kezdtük el a teniszedzéseket.

Ilyen hosszan, mint idén tavasszal, nem voltam otthon 10 éve. Ezalatt viszont jutott idő olyan fajta edzésekre, amikor máskor a tornák, versenyek miatt nem.

Mi a helyzet a második hullámmal? Az edzések zavartalanul folyhatnak, de mi a helyzet a tornákkal?

Ennek az időszaknak az egyik jellegzetesége, hogy sokszor nézők nélkül játszunk a meccseket. Furcsa így játszani, hiszen a Grand Slam tornákon minidig tele van a lelátó. Bécs kivételével, ahol 1000 néző volt megengedve, a többi torna nézők nélkül zajlott. Az ilyen meccseken viszont a top 20 játékosokkal jobb, könnyebb volt játszani, mert azt tapasztaltam, hogy nekik jobban hiányzott a nézők buzdítása. Az erőviszonyok így mintha kiegyenlítődtek volna.

Van fanklubod? Egy olyan csapat, aki elkísér a mérkőzésekre?

A családom a legnagyobb fanklub, ők minden egyes környékbeli meccsre járnak és nagyon tudnak buzdítani. Sok barátom és ismerősöm is rendszeresen figyelemmel követi a játékomat és sokszor rámírnak a meccsek után, hogy láttak játszani, hogy velem örülnek.

Játék közben tudsz koncentrálni a nézőkre? Szoktad-e hallani a „Hajrá Nádszeg!” buzdítást?

Igen, mindig nagyon jólesik a szurkolás. A pozsonyi Davis-kupákon szokott előfordulni, hogy a papámmal nádszegi szurkolók érkeznek a lelátókra (nevet).

Mivel ezt az interjút teljes egészében magyar nyelven folytatjuk, és említetted, hogy gyerekkorodban örültél a nádszegi magyar szónak, hadd kérdezzem meg, hogy milyen ma a magyar nyelvhez való viszonyod?

Az anyanyelvem a szlovák környezet és iskola hatására fokozatosan háttérbe szorult. Több olyan téma van, amiben szlovákul jobban ki tudom magam fejezni, a barátnőmmel is csak szlovákul beszélünk. Viszont tudatosan keresem a lehetőséget a magyar nyelv használatára, a szüleim és a család mellett a kondiedzőmmel is magyarul kommunikálunk.

Idén augusztusban voltál 30 éves. Hogyan ünnepelted? Milyen érzés volt ilyen kerekét ünnepelni?

A járvány miatt nem lehetett nagyobb ünnepséget szervezni, de a családdal és a

legközelebbi barátokkal egy vacsorával megünnepeltük. Nem tulajdonítok nagy jelentőséget a koromnak, lényegében nem is érzem magam 30-nak, néha inkább 15-nek (nevet).

Ami a sporttal kapcsolatos terveidet illeti, nemrégiben a top 100-ban való bennmaradást említetted. Kítűztél-e magánéleti célokat is magad elé?

Igen, amíg egészségesem engedi, szeretnék minél jobban teniszezni, a 100 legjobb között bennmaradni, lehetőség szerint feljebbjutni a raglistán. A magánéleti terveim között szerepel a családalapítás, a barátnőmmel több, mint 7 éve vagyunk együtt.

Hogyan látod magad 10 év múlva?

Remélem, 10 év múlva a saját házamban fogok élni a családommal. Konkrét terveim nincsenek, de a teniszezés befejezése után el tudom képzelni, hogy saját akadémiát nyitok, esetleg hogy edzőként fogok dolgozni. De mindenképp itthon, Szlovákiában. Szeretek külföldre utazni, de még jobb érzés hazajönni.

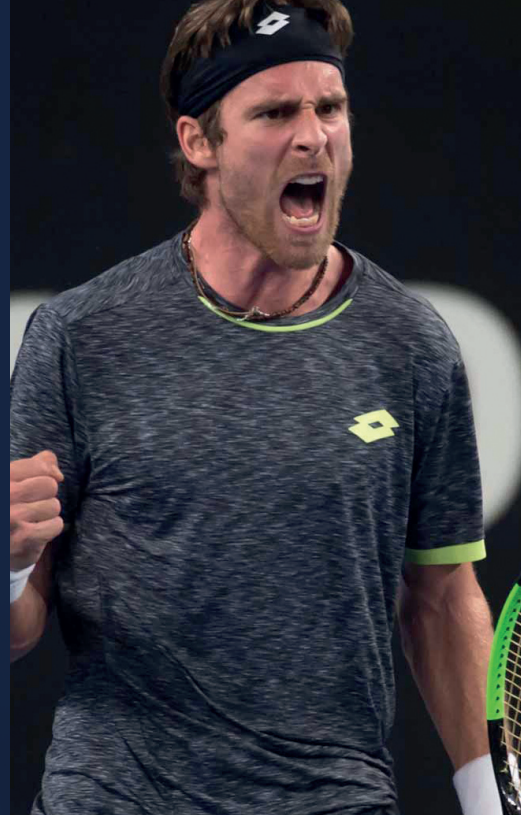
Van-e szabadidőd?

A szezon végén általában szokott jutni 2-3 hét tenisz nélkül, ilyenkor jöhet számításba kirándulás vagy lazítás. Azt az 1-2 napot, ami szezon közben adódik, a barátnőmre és a nagyszüleim meglátogatására fordítom. Ha jut idő, a barátaimmal is szívesen találkozom.

A karácsonyi készülődésből ki tudod venni a részed?

Az ünnepekre általában csak bepottyanok, de amiből tudom, kiveszem a részem. A takarítás például nem a kedvencem, de ilyenkor azt is szívesen megcsinálom. Az igazi ünnepi hangulatot nekem mindig a karácsonyfa feldíszítése hozza meg. Az ajándékok beszerzésére is mindig odafigyelek, mert nagyon szeretek örömet szerezni az ajándékokkal. Szenteste mindig Pozsonyban szoktunk lenni, utána a programomtól függ, mennyit tudok otthon maradni. Tavaly volt az első olyan év 8 év után, amikor szilveszterezni is otthon tudtam. Egyelőre úgy néz ki, hogy csak januárban repülök Ausztráliába, és idén is együtt lehetünk a családdal az ünnepek alatt.

Reméljük, így is lesz! A szerkesztőség és az olvasók nevében is köszönöm szépen a beszélgetést. Kellems ünnepeket kívánnunk, az új szezonra pedig jó egészséget és további sok sikert!

Gombos Norbert született 1990. augusztus 13-án, Galántán. Magassága 193 cm, professzionális pályafutásának kezdete 2009. Jelenleg az ATP lista 88. helyén áll.

Az eddigi legjobb helyezése a tenisz világranglistáján a 80. hely, de elmondható, hogy ma ő Szlovákiai legjobb teniszezője. Játszott már szinte minden élvonalbeli teniszezővel, és pályafutása még nem ért véget. 2013 májusában a csehországi Most városában a döntőben legyőzte a világranglista mai 3. helyezettjét, az osztrák Dominik Thiem-et. Nyert már számtalan jegyzett tenisztornát. Az idei év az egyik legjobbjá volt. Párizsban megverte a világranglista 27. helyezettjét, a horvát Borna Ćorićot, majd a 17. David Goffint is.

A nádszegi származású játékosról még biztos sokat fogunk hallani. A Föld hét és fél milliárd lakosából több, mint egy százalék teniszezik, ez durván számolva is 75 millió ember. Ezek közül van az első százban a nádszegi Gombos Norbert. Büszkék vagyunk rá!

Rózsa Sándor

Amikor a gyerekek az iskolában feladatul kapják, hogy készítsék el a családfájukat, szépen leírják a szülők, nagyszülők nevét. A szorgalmasabbak meglátogatják a nagyszülőket és így még legalább két generációval lejjebb jutnak a gyökerek felé. A család, aminek a történetével a legtöbbet foglalkoztam, a Bugár család. Rengetegen viselték ezt a nevet a 19. században, házasodtak, meghaltak, csak éppen 1828 előtt egy Bugár vezetéknévű sem született Nádszegen. A rejtély megoldásában egy bejegyzés segített, amikor is az atya az elhunyt neve mellé bejegyezte, hogy „született mint Mészáros“.

Tele lett a falu Bugárral

Bugár Andrea

A család névadó őse, Bugár György 1615-körül született. Élt Királyfiakarcán, Albáron, Nagylúcson. 1662. VI. 20-án I. Lipót királytól

nemeslevelet kapott, amelyet 1663. IV. 17-én hirdettek ki Somorján, Pozsony Megye Közgyűlésén.

rült a Mészáros vezetéknév mögé elbújnia. Csak egyszer tévedt el az atya, amikor 1714-ben keresztapaként Bugár Ferencnek írta őt be az anyakönyvbe. Gyerekeit Mészáros vezetéknévvel és a nemesi rang beírásával anyakönyvezték.

Legidősebb fia, János a nagyszombati jezsuita gimnázium diákja volt 1734 és 1735 között. János is Szabó-lányt vett feleségül. Szabó Katalinnal 10 gyerekük született, közülük négy fiú és egy lány érte meg a felnőttkort. Az 1768-as országos összeíráskor a falu kötelezettségeiről és állapotáról szóló jegyzőkönyvet a falu bírása és esküdtjei, valamint a jegyző írták alá, illetve jelölték meg kezük vonásával (nevük mellé tettek egy x-et). Csak négyen tudtak írni: nemes Mészáros János, a jegyző Kubányi János, a bíró Kiss István és Lukács József esküdt. Mészáros János 1784-ben halt meg 72 évesen. 1828-ban a Mészáros család tagjai vezetéknévet váltottak, visszavették ősük nevét. Valószínűleg az országos vagyonösszeírás készítette őket erre a lépésre. Utána mintha invázió lett volna, tele lett a falu Bugárral.

Helyesbítés

A Ki nekem a nádszegi bíró? című cikkben ifjabb Győry Ráfael feleségét tévesen Szabó Irénnek írtam, helyesen: Faragó Irén. A Győry Dániel gyermekeiről szóló részben pedig Győry Gusztáv volt az, akit a nyilasok a háború végén ki akartak végezni, nem Kálmán. A hibáért elnézést kérek. (Bugár Andrea)

Ezen irántuk tanúsított kegyünknek és kegyelmünknek és a szabadságnak bizonyítékául, meg az igaz és kétségtelen nemesiségnek a jeléül méltónak találtuk, hogy ezt a címet, vagyis a nemesiségnek a jelvényét adományozzuk amint mindezek jelen oklevelünk elején, vagyis bekezdésénél a festőnek a kezétől és művészetétől saját színeikben szépen lefestve látszanak:

Egyenesen álló, kék színű hadipajzs. Udvarában zöld mező, melynek közepén vörös dolmányba öltözött, sárga csizmát húzott és fején kalpagot viselő vitéz áll. A jobbjaiban három meghajló búzakalászt tart a magasba, a baljában pedig szablya lóg. A pajzsnak nyitott rostéllyal ellátott, királyi fejéssel díszített hadisisak támaszkodik, amelyből egy újabb, az előzőhöz hasonló módon három búzakalászt tartó kéz nyúlik ki.

Egy kettétört síremlék a temetőben

Van egy kettétört síremlék az öregtemetőben. Még olvasható rajta a név és a halál időpontja, 1853. Alatta nyugszik Bugár István, aki 1783-ban született Mészáros Pál és Lukács Katalin gyermekeként. 1806-ban feleségül vette nemes Sárkány Katalint, három gyerekük született. Az anya 1816-ban, 27 évesen meghalt. István három hónap elteltével újránősült. Gombos Erzsébettel nyolc gyerekük született. A két legfiatalabbat már Bugár vezetéknévvel anyakönyvezték. Erzsébet 1831-ben a kolerajárvány áldozata lett, 34 éves volt ekkor. Az özvegyen maradt apa fél év múlva Nyárasdról hozott feleséget, az akkor 21 éves Csölle Erzsébetet. Őt gyerekük született. Három feleségétől 16 gyereke született, kilenc érte meg a felnőttkort. Fiai, Mihály és Vendel 1848-

ban jelentkeztek a nemzeti őrseregbe. Az első világháborúban unokái közül Bugár Albert az orosz hadszíntéren, Bugár Pál a bécsi hadikórházban hunyt el (testvérek voltak), Bugár Erazmus Galíciában, Kracszenics Vince pedig a szerb hadszíntéren vesztette életét. A második világháború a dédunokák közül szedte áldozatait. Az első világháborúban elhunyt Albert fia, János 1945-ben Siómaros mellett halt hősi halált. Bugár Ferenc a Don kanyarnál kapott fejlövést, testvére, János eltűnt. Dédunokái voltak a templom mellett felrobbant gránátok áldozatai közül Bugár Szilveszter és Kracszenics Szilveszter is. A sort még lehetne folytatni.

Nemes Bugár István 70 évesen halt meg. Harmadik felesége 12 évvel élte túl. /B.A./

Bugár Pál sírja a bécsi katonatemetőben

A kelendő Szabó lányok

Bugár Andrea

V alahányszor egy-egy nádszegi nemes családról cikk készült, mindig felbukkant a nemes Szabó család valamelyik tagja. Az 1600-as évek végétől maradtak fenn a nádszegi anyakönyvek. A nobilis-nemes jelzőt az atyák beírták az anyakönyvekbe. Egy olyan család történetét, amelynek a vezetékeve foglalkozásnév is egyben, a legnehezebb kutatni. A nemes Szabó család a kezdetektől jelen volt Nádszegen. Fennmaradt a Komáromban lakó, de nádszegi születésű Nemes Szabó Zsuzsanna 1717-ben írott végrendelete, ahol rendelkezik magánvagyonával. Érdeemes beleolvasni, hogy milyen szépen fogalmaztak elődeink. Férjére 500 tallért hagyott, a pozsonyi káptalannak 400 forintot, a jezsuitáknak 10 forintot,

Confirmatio Testamentariae Dispositionis, pro Nobili Susanna Szabo, Uxor Martini Szent György völgyi, Conthorale.

a ferenceseknek 10 forintot, a komáromi szegényeknek (a szegények kórházának) szintén 10 forintot. Jutott az örökségből Nádszetre is. Elhunyt testvére, Horváth Gergelyné Szabó Judit maradékainak (gyerekei vagy unokái), úgymint Kis Miklósnénak 100 forintot, Menyhárt Gergelynének 200 forintot. Az 1700-as években a Szabó család tagjainak fontos volt a gyerekek taníttatása is. A pozsonyi jezsuita gimnázium diákja volt 1709 és 1712 között Szabó István, 1715 és 1724 között Szabó Péter. Az iskolába járás különleges dolognak számított, hiszen 1630 és 1773 között csupán 10 nádszegi gyerek járt a nagyszombati vagy a pozsonyi jezsuita gimnáziumba. Az 1725-ös nemesösszeírás szerint a Horváth, alias Szabó család 1655-ben Győr vármegye által kihirdetett nemeslevéllel, a másik Szabó család pedig az 1712-ben Pozsony vármegyében kihirdetett nemeslevéllel tudta igazolni nemességét. Főleg a falubeli és csallóközi nemesi családokkal házasodtak, de akadt férj vagy feleség távolabbról is. Nemes Mészáros Ferenc felesége Szabó lány volt, fia, János is ebből a családból nősült. Kubányi János jegyző szintén Szabó lányt választott feleségnek. A Szabó fiúk is válo-

gathattak. A legelőkelőbb feleséget Szabó János hozta Nádszetre. 1729-ben feleségül vette Benedekfalvi Luby András lányát, Teréziát. Kilenc gyermekük született, de nem mindegyik érte meg a felnőttkort. Mária Borbála Cséfalvay Imre felesége lett, Krisztina Cséfalvay Ignácé. Teréziát 1744-ben vette feleségül a Nagyléghen lakó nemes Petőcz Péter. Unokájuk, Petőcz György Pozsony megye alispánja lett. 1848-ban elrendelte az újoncok toborzását, amiért a császáriak a forradalom leverése után kivégezték. 1894-ben Pozsonyban utcát neveztek el róla. Ez a mai Votrubova ulica. Szabó János és Luby Terézia fia, János Bogyai Teréziát vette feleségül. Négy gyermekük született, valamennyien Nádszegen maradtak. Az 1800-as években az anyakönyvekben még mindig jelezték a nemesi előneveket a Szabó család tagjainál, akik ekkor már főleg Nádszegről házasodtak. Az utolsó nádszegi nemes, Szabó József állíttatta a Kasztrol-képet Nádszeg határánál. Természetesen nem mindegyik Szabó vezetéknévű nádszegi az említett gazdag család leszármazottja, hiszen a környékbeli falukból több Szabó nevű nősült be Nádszetre.

„Én alább megírt Szabó Zsuzsanna, Nemzetes Sz. Györgyvölgyi Márton Uram házastársa, ki jöllehet még mind elmémnek, mind testemnek épségében s egészségében vagyok: mind azon által, tudván azt, hogy minden Embernek egyszer meg köll halni, s látnám az természetnek folyása szerint, hogy naponként közelebb érkezem koporsómhoz, erre nézve addig ameddig csontjaim meg nem háborodnak, mind az jó rendrakás szerint, mind pedig legközelebb Országunk Törvénye s rendje szerint...”

Erdélyi alias Szabó

Amikor Erdélyi Katalin 1774-ben megszületett, édesapja nevét Szabó Jánosként jegyezte be az akkori plébános. Testvérénél, Jánosnál már az Erdélyi alias Szabó

Rudolf édesapját Szabó-Erdélyi Lajosnak hívták, Szabó Dávid hősi halott édesapja egy másik Szabó-Erdélyi Lajos volt. Hogy később ki miért választotta az egyik vagy másik vezetéknévet, rejtély. Persze nem minden Erdélyi vezetéknévű tartozik ehhez a családhoz, hiszen Tallósról is és Zsigárdról is nősült be Nádszetre Erdélyi vezetéknévű férfi.

Egyedül könnyebb?

Tanmese az uszításról

A féllóval szántók

— A Reggeli Hírlap eredeti tárcája. —
Írta: CSERMELY GYULA

Ez a történet a féllóval szántókról, már mint Lapostalpu Pereces Lázárról és Görbehátu Kálmán Péterről nem kigondolt história. Megtörtént biz az; Nádszegen történt, Pozsonyvármegyének galántai járásában és én onnan tudom, mert dunaszerdahelyi származású vagyok, ami szomszédságában van Nádszegen.

Két hősöm közül az egyik keresztény volt, a másik zsidó, de földhöz ragadt szegény kisgazda volt mindkettő, egy-egy nádiődeles házikónak és két-három hold földceskének a gazdája. Féllóval szántóknak pedig azért hittá őket a falu népe, mert nem két lóval, vagy ökörrrel, hanem mindegyik csak egy-egy pejkóval szántotta-boronálta a maga földceskéjét. Az egy lovat hát féllónak nevezte a magyar néphumor, ahogy az egykezü, egy-lábu embert logikusan féllábnak, félkezünek mondja.

Melyik volt a keresztény, melyik a zsidó, majd kitudódik történetem folyamán; most ott kezdem históriám, hogy közvetlenül egymás mellett lakott a két szegény ember, sőt házikójuk közös egy udvarra nézett, ami különben nem ritkaság másfelé sem nemes Pozsony vármegyének abban a részében. — Dunaszerdahelyen például egy egész utca van, a Nemes-szeg, ahol végig két-két háznak csak egy-egy közös udvara van.

Sok veszekedés, sok perpatvar származik ebből, mert az emberek közt bizony ritka

erény az egymással való békességben megférnitadás, Nádszegen azonban nem hogy nem civakodott egymással a Lapostalpu, meg a Görbehátu, de éppen ellenkezőleg: szinte egygyé tette őket a közös szegénység, a közös verejétkedés az életért és a közös udvar.

Gyönyörtien megfértek egymás mellett; reggel egyszerre mentek ki a határba, — együtt dolgoztak délig; délben a két asszony is együtt vitte ki urának az ebédet és ha jól tudta is a keresztény, hogy a másik nem eszik az ő eledeléből, azért csak megkínálta jó szívvel és jó szóval. — Kóstolja csak meg, Lázár szomszéd, ezt a disznókörmös paszulylevest; ilyet a király sem eszik. Mire persze Lázár szomszéd sem maradt adós: — De kend igazán kóstolja meg ezt a borsos tokányt, remekbe készítette az anyjukom.

Ebéd után dohánynyal, gyujtóval is gyakran kisegítették egymást, azután, hogy elszitták pipájukat, közös egy ganyára dőltek szundikalni a két ember, közös egy kendőre vagy mire a két asszony. És a délutáni munka után este együtt mentek haza; vacsora után még összeült a két gazda egy-egy pipa dohány elszívásának idejére a közös udvar közös eperfája alá, a két asszony meg tereferélt, együtt dolgozgatva a keresek rokkát, vagy foldozgatva a fehérneműt, másmit.

Egy péntek délután történt. Rossz tavaszi idő volt, megkéstek a szántással és Lázár szomszéd sóhajtozott. — Reggel szombat lesz s én még jobban elmaradok a munkától. Mert hogy szombaton én nem dolgozom, akkor pihenni kell.

— Nem fog elmaradni, szomszéd, — felelte erre Péter gazda. — Menjen csak nyugodtan

haza és készüljön a szombatra, hisz mindjárt alkonyodik; majd én elvégzem a kendőgát is és holnap is majd én szántok kendőhelyett is, csak a lovát hagyja itt, hogy egyet vé fogjam az enyémmel . . . így majd gyorsabban fog menni.

— Vasárnap pedig, — válaszolta köszönettel Lázár szomszéd, — én szántom a kendőt is és én is majd mindkét lóval . . . így csak nem maradunk el semmitől.

— Mert hát kölcsönkenyér visszajár, — jegyezte meg tréfásan Péter gazda és hozzá tette, hogy ezután már ők se lesznek féllóval szántók, ahogy a falu szája mondja.

A két lónak ez a közös munkára való fogása szülte meg azután Péter szomszéd fejében az ötletet, hogy minden másban is közösen dolgozzanak. Kettőnknek együttlívve hisz kis hold földünk van, — mondotta. — Ennek a munkáját egy ember is elvégezi, a másikat addig más munkával is kereshet.

Megbeszélték és nyélbe is ütötték a dolgot: közösen vettek egy szekeret és mikor Lázár szomszéd vetett, Péter szomszéd ment el fuvarba, mikor meg Péter szomszéd gyomlá vagy sarlózott, Lázár szomszéd hordott keveket a vasúthoz.

Jól is járt és gyarapodott ezzel mindkettő a keresztény is, a zsidó is; a három hold földceskéhez egy-egy negyediket, ötödiket vettek és egy-egy tehénke is került az istállóba a jó mellé.

— Így van ez jól, szomszéd, — mondta h Pereces Lázár Kálmán Péternek, hol az utóbbi Pereces Lázárnak. — Így van ez jó szomszéd; ha már egymás mellé, közös kertes portába rendelt minket a jó Isten, a

kor jóba-rosszba együtt is kell hogy éljünk, egymás mellett.

Aztán ilyen beszéd is esett a kettő között, mint: — kend nélkül én még most is csak három holddal gazdálkodnék, nem többel.

Történt azután valami, no, nem világrongató esemény, csak egy inci-finci kis választás, követválasztás, notandum és az egyik felölt, hogy is mondjam, megelőzte a mai kort vagy husz évvel. Aki bejárta a kerületet és Nádszegen is izgatott-agált, hogy az ország minden bajának csak a zsidó az eredendő oka, tehát eoki, zsidó s a többi. Segédkezett neki: a szövetséget főnöke, egy-két gazdatiszt, meg egy elcsapott tanító és még mások.

Péter gazda is vaks volt, tehát munkába vették őt is és tömték belé az új igéket marókkal. Hogy a zsidók csak kárára vannak az országnak; ők meggazdagodnak, az ország meg koldus lesz . . . és rosszul jár mindenki, aki zsidóval csak egy jó reggelt közönytést is vált.

S egy szép napon, azaz csuf napon Görbehátu Péter szomszéd kérdőre vonta Lapostalpu Pereces Lázárt. — Honnan telt, — kérdezte, — hogy a felesége aranygyűrűt vett, meg fülbevalót? Zsidó-pinkösd ünnepén meg selyembe-báronyba öltöztött? Hiba lehet valahol a kréta körül.

— Semmi hiba, — felelte a másik. — Fuvarba kerestünk száz pengőt; a kend asszonya a feléből hizót vett, az enyém meg gyűrűt és új ruhát. Disznóba csak nem ölhettem a pénzemet.

— De ludakba ölik, meg kacsákba, mégis telik gyűrűre, meg bársonyra. Csak hiba

lehet a kréta körül, azt mondom.

Igy kezdődött kettejük között az áldatlan processzus; a szakadék előbb csak kis újjnyi, azután arasznyi, majd rófnyi, utóbb mértöldnyi lett. S mikor végül Péter szomszéd egészen elfordult a zsidótól: — semmi közünk ezental egymással; én keresztény vagyok, kend zsidó, én magyar vagyok, kend nem magyar, — örömmámorban uszott a szövetségeti főnök ur. Megmentette Péter gazdát a zsidótól, megmentette a falut a káros és elvetendő rossz példától.

És mi lett az eredménye a dolognak? Először is megállt a kettejük gyarapodása földi javakban, azután lassan, de biztosan lefelé kezdett esuszni mindakettő. A közös szekeret eladták, hát fuvarba sem járhattak s így kereset sem volt; s hogy elmaradt a kereset, a legközelebbi rossz termést bizony keservesen megsínylette mindkettő. El kellett adni a tehénkét is, mert nem volt se széna, se más takarmány; egy-egy hold földjük is eluszott, mert adót kellett fizetni és pótdadót és megint csak ugy lett — hamarabb, mint gondolták, — hogy féllóval szántó lett mindkettő.

És Lázár gazda szidta a beléndeketetőket, mint a bokrot, Péter szomszéd meg tünődött és tünődik rajta, talán most is, hogy mi is volt jobb: a békességes együttélés a zsidóval, vagy az, hogy ugy messzezavarta magától?

Éddig van a história. És még egyszer mondom, hogy megtörtént dolog, nem kigondolás; ámde arra sem haragszom meg valami nagyon, aki azt mondja, hogy nem így volt, hogy ez nem megtörtént dolog, hanem példalózás.

Miskolci Reggeli Hírlap (1924. 02. 15) A féllóval szántók

Mezey Katalin Kossuth-díjas író, költő, műfordító 1943-ban született Budapesten. Számos regénye és verseskötete jelent meg. Sokan tudják, hogy nádszegi származású. Nagymamája, Juhos Mária 1884-ben született Juhos András és Bartalos Veronika gyerekeként. Budapestre ment, hogy szívbeteg nővérét, Ágnest ápolja. Ágnes halála után hozzáment 15 évvel idősebb sógorához, Mezey Antalhoz. Hamar megözyegyült, egyedül maradt 5 gyerekkel. Ahogy azt a Száz éve, szeptember közepén című novellájában Mezey Katalin leírja, Mária a spanyolnátha miatt átalakított szükségkórházban dolgozott, majd maga is elkapta a spanyolnáthát. Még ágy sem jutott neki, meghalt. A gyermekei árvaházba kerültek. Az író nő édesapja, Ferenc volt a legidősebb köztük. Mezey Katalinnak fontos nádszegi származása, a Szerelmes földrajz című műsorban is Nádszeget választotta. Olvassák szeretettel a Hírharangnak küldött írásait.

Az igazi ajándék

Mezey Katalin

Anyám bátor ember volt, ha azt nevezzük bátornak, aki magabízón szembeszáll a nehézségekkel. Nem tudom, korábban sem tudtam eldönteni, hogy azért volt-e bátor, mert a valóságosnál kisebbnek látta a nehézségeket, vagy mert annyira bízott a saját jó szerencséjében? Gondolhatnék arra is, hogy csak bátorságot mutatott, mert tudatában volt annak, hogy a bátorsága segíti, megnyugtató a környezetét. De amúgy nem volt sem túl tapintatos, sem túl elnéző termé-

szetű, sőt, éleslátása kíméletlen szókimondással párosult.

Valószínűbb, hogy erősen hitt abban, hogy a rá és családjára zúduló nehézségek, gondok és bajok a rendelkezésére álló eszközökkel – józan mérlegeléssel, ésszel, találmányossággal, hittel és bátorsággal – leküzdhetők. Ez a meggyőződés volt tulajdonképpen az ő istenhite: hitt abban, amit a Biblia úgy fogalmaz meg, hogy Isten nem rak nagyobb terhet a vállunkra, mint amekkorát elbírnak.

Pedig az ő nemzedékének vállára mérhetetlenül nagy terheket rakott. Ha nem mondanék többet, mint hogy 1903-ban született Magyarországon, Budapesten és 1999-ben halt meg ugyanott, akkor is megindulhat mindenkinek a képzelete, aki a 20. századról csak egy kevéske történelmi ismerettel is rendelkezik, és elgondolhatja, hogy mi mindent kellett megélnie, túlélnie. Arról, hogy bátorsága, és ami ezzel, mint mondtam, egy és ugyanaz: Istenbe vetett erős hite, mikor - hogyan nyilatkozott meg, csak egyetlen rövidke történetet mondok el: 1944 Karácsonyán Budapest hadszíntér volt. Anyám egy kertes budai házban készülődött az ünnepre két apró gyermekével: harmadik születésnapjához közeledő bátyámmal és velem, aki akkor másfél esztendő voltam. Apánk nemrég vonult be ismét, talán akkor épp Székesfehérváron szolgált. Kemény tél, komoly hó volt, és a nagy háborús veszteségeket szenvedő fővárosban a korszak két legerősebb szárazföldi hadserege vívta makacs élet-halál harcát.

Anyánk feldíszített karácsonyfát állított az asztalra - kertünkben lefűrészelt hozzá egy kisebb fenyőt -, a légi riadók miatt elsötétített szobában meggyújtott egy asztali lámpát és óvatosan, a padló felé fordított fejjel a lavór mellé állította azt. A lavórban havat olvasztott, mosdóvizet melegített és karácsonyi ajándékként egymás után lefűdetett, törülközőbe burkolt, majd gyorsan bedugott a paplan alá minket, hogy a fűtetlen szobában meg ne

fázzunk. Ott aztán annyi ruháskába beöltöztetett, amennyit csak ránk tudott adni, sapkát húzott a fejünkbe, hogy kibírjuk a fagyos éjszakát. Közben pedig arról beszélt, hogy milyen szerencse, hogy hozott nekünk jó meleg fürdővizet a Jézuska, és máig emlékszem, ahogy karját a sötét szoba egyik sarka felé kinyújtva megmutatta, hogy merre van az édesapánk, akiért jó lesz, ha elmondunk egy imát, mert ő is biztos ránk gondol most és értünk imádkozik.

Másnap hajnalban egy orosz gránáttól belövést kapott a bérelt kis ház. Szerencsére egyikünk sem sérült meg, de a konyha északi falán egy nagy nyílás keletkezett, ki lehetett látni rajta a havas kertbe. Anyánk összecsomagolta a legszükségesebbeket, ruhákat, takarókat, ami ennivalót tudott, szánkóra pakolta, és átvezetett minket a szomszéd emeletes házba, ahol rövid tárgyalást követően befogadták a kis családot a túlsúfolt légópincébe. Ennek fejében elvállalta, hogy eljár a fiatalabbakkal a jó kilométernyire lévő kútra vízért és segít a főzésben is. Áthozta a kiságyunkat, napközben pedig ott tébláboltunk az egymással szemben elhelyezett deszkapadokon, télikabátokba, bundákba, plédbe burkolódzva fagyoskodó lakók között, akik a légítámadások elől kénytelenek voltak a vasúti fülkékhez hasonló szűk kis betonhelyiségekben meghúzódni. Rövidesen megjelentek a környéken a budai várból kitört, kiéhezett, legyengült német katonák, majd nem sokára jöttek az orosz csapatok is.

Valójában, az a bizonyos belövés, ami a házunkat tönkre tette, az volt abban az esztendőben a mi igazi, égből jött karácsonyi ajándékunk. Ha az nincs, a mi bátor anyánk nem kéreznék be velünk a szomszéd ház pincéjébe, ahol a bekövetkező hadieseményeket mégis csak nagyobb biztonságban vészeltük át, mint amilyenben a magányos kis kerti házban lettünk volna.

Sok gonddal-bajjal jár manapság is Szentkarácsony méltó megünneplése. Nem árt, ha emlékezünk közben arra is, hogy voltak és vannak embertársaink, akik számára a pusztaság életben maradás jelentette és jelenti az igazi karácsonyi ajándékot.

A templom fényei

Mezey Katalin

A nappali ablakából nézte, ahogy eltűnik az út kanyarulatában az autó. Békés, csendes karácsony este volt, az önkormányzat előtt lámpafüzérekkel díszített fenyőfa állt, fölötté pedig a templomdomb világított ki a borús feketeségből. Az egy tornyú, szépen rendbe hozott épület barokk sárga, mint a legtöbb katolikus templom a környéken. Felújításkor a toronyára és a tetőzetére is reflektorokat szereltek, estétől hajnalig fényben úszik. Messzire ellátszik, megjelöli a falujukat. Estétként gyakran elnézegeti, gyönyörködik benne.

Most mégis leereszti a redőnyt, mert hideget ígért a rádió, a redőny szigetel valamennyit. Odakint már nem várható semmi új látnivaló, a szomszéd község van idén soron, ott tart éjfél misét a plébános úr, oda mentek át a fiák is. Igaz, hogy tíz órakor kezdődik, mert a szomszéd falu is filiálé, a plébános úrnak még időben vissza kell érnie a közeli kisváros templomába az igazi éjfél misére.

Ketten maradtak itthon a kisebbik unokájával, a tíz éves Zoltikával, aki multhéten eltörte a bokáját. Alig volt még idén fagy, de amikor volt, csúszkáltak a község szélén lévő néhány foltnyi, sekély tavacska, pocsolyán, és a kisfiú bal lába beleakadt egy zsombékba, miközben őt a lendület tovább röpítette. Jó, hogy nagyobb baj nem lett, azt mondták a kórházban, hogy hamar és teljesen meggyógyul.

De Zoltinak nehéz a „hamart” kívárni. Nem szeret feküdni, fél lábon, ugrálva közlekedik. Pedig, ha elveszti az egyensúlyát, és rázökken a sérült bokájára, az tovább ronthat a dolgon. Most ő vigyáz rá, hogy ne érje semmi baj. Máskor tíz után már lefekszik, de Zolti ma nem álmos, felvillanyozta őt is az ünnep, az ajándékok.

Nagymama fogja a játékkártyát, hogy valamivel elűssék az időt, indul be hozzá, bár sejtí, hogy a mobiljával szórakozik, azért van ilyen csendben. A kislány az ágya szélén ül.

- Jó, hogy jössz – örül meg. – Lemerült ez a nyavalya, ide tudnád adni a töltőt? Vagy megkereshetem?

- Megkeresem én. Hová tetted?

Az a baj, hogy azt Zolti sem tudja. Nagymama keresi, de nem találja. Lehet, hogy a nagyobbik fiú, Gábor tette el valahová.

Zolti mérges, menne a nappaliba, hogy bekapcsolja a Jézuska hozta családi számítógépet, vagy újra végigbogarássza az ajándékait, de legalább, hogy a tévét nézze. Nagymama nem engedi. Mióta meghozta az angyal, már épp eleget számítógépeztek, apa szerint egyedül nem is szabad még próbálkoznia vele. Ha ilyen szerencsájuk van, hogy lemerült a mobil, és nincs meg a töltő, akár le is feküdhetnének. De Zolti még nem álmos.

Nagymama leoltja a nagy lámpát, odahúzza a támlásszéket a gyerek ágyához, mert ha nincs hova támasztania, hamar megfájdul a háta.

-Tudod, mit csináltunk karácsony éjszaka, amikor kicsi voltam? Ilyen tájban, úgy tizenegy óra körül elindultunk az éjfél misére. Ahogy máskor te is, persze, de mégsem úgy. Mi nem autóval mentünk, pedig kint laktunk, messze, a tanyán. Akkoriban még nagyon kevés autó volt erre felé. Édesapánk meggyújtotta a viharlámpa lángocskáját, azzal ment elől, mi meg utána mind. Ha fehér karácsony volt, ropogott a talpunk alatt a hó. És nem csak mi indultunk el, de a szomszédok is, már messziről láttuk, ahogy imbolygó fényecskeikkel közeledtek. Összetalálkoztunk, áldott karácsonyt kívántunk egymásnak, és vidáman vonultunk együtt tovább. Akkor is előttünk lebegtek a templom fényei, pedig még nem volt meg a mai díszkivilágítás. Csakhogy akkor a templom ablakai világítottak, mert égtek odabent a lámpák, a gyertyák, és sárga-piros fényükkel hívták, vezették a misére igyekvőket.

A karácsonyi csomag

A megadott képek és műveletek segítségével számítsd ki, milyen számot rejt a karácsonyi csomag!

A megfejtést 2021. január 31-ig várjuk
a hirharang.szerk@gmail.com címre. Sok sikert kívánunk!

Az ünnepi hangulat a szerkesztőséget is magával ragadta, ezért az Őszi szókereső helyes megfejtői közül három nevet sorsoltunk ki. Ők **Balogh Irén, Borka Hajnalka és Alžbeta Horváthová**. Nyereményükhöz szívből gratulálunk!

2020-ban született gyermekek névsora

ZOZNAM NOVORODENCOV V ROKU 2020

1. Schweigerová Anna	15. Zima Jakub	29. Nagy Oldamur
2. Kozma Liza	16. Kántor Dominik	30. Vigh Zsombor
3. Rojková Jasmin	17. Tanko Tomáš	31. Zimmermannová Sára
4. Baán Áron	18. Puszkás Lotti	32. Juhos Tibor
5. Nyilfa Ariana	19. Sárkány Arlen	33. Somogyi Damián
6. Farkas Marcel	20. Gombos Benedek	34. Rusnáková Eliška
7. Kovács Jasmína	21. Pápai Kiana	35. Czanik Dorka
8. Králiková Léna	22. Vímiová Blanka	36. Farkas Lea
9. Gányi Bálint	23. Győri Olívia	37. Stojková Tifany
10. Vida Alex	24. Farkas Bence	38. Gombos Lana
11. Hobot Martin	25. Kosztándi Botond	39. Knap Levente
12. Dulay Baján	26. Gáspárová Nina	40. Bugárová Karina
13. Lakatosová Liliana	27. Ivánová Viktória	
14. Lázárová Zoe	28. Gombos Levente	

2020-ban kötöttek házasságot

ZOSOBÁŠILI SA V ROKU 2020

1. Erdélyi Alexander – Kollárová Kristína	11. Harangozó Igor – Páldiová Erika
2. Sárkány Tomáš – Nagyová Jana	12. Mgr. Bódis Attila – Nagyová Tünde
3. Molnár Tibor – Csimmová Andrea	13. Sárkány Jozef – Nagyová Sáva
4. Krasténics Ivan – Dráfióvá Ildikó	14. Šimon František – Csőzová Enikő
5. Miškovič Karol – Morvaiová Ildikó	15. Pancza Patrik – Mgr. Sándorová Iveta
6. Kolozsi Tamás – Némethová Anita	16. Póthe Krisztián – Kovács Tünde
7. Angyal Péter – Széll Éva	17. Ing. Bako Zoltán – Negyedi Dóra
8. Bartalos Balázs – Sándor Borbála	18. Ing. Csuka Zoltán – Ing. arch. Nagy Csilla
9. Audi Dávid – Mgr. Gútaiová Viktória	19. Bihercz Gabriel – Tóthová Veronika
10. Győri János – Mgr. Šandalová Karina	20. Pápai Ladislav – Kovács Gyöngyi

2020-ban elhunytak névsora

ZOZNAM ZOSNULÝCH V ROKU 2020

1. Perinová Mária, szül. Kissová	11. Kílácsková Magdaléna, szül. Bugárová	21. Nagyová Ida, szül. Nagyová
2. Csőz Jozef	12. Végh Pavol	22. Faragó Alžbeta, szül. Bartalosová
3. Győri Veronika, szül. Czaková	13. Horváthová Ružena, szül. Rígová	23. Juhos Baltazár
4. Sárkányová Helena, szül. Krascenicsová	14. Kelemenová Rozália, szül. Lovasová	24. Benkő Mária, szül. Kelemenová
5. Lukács Terézia, szül. Juhosová	15. Katon Mária, szül. Bartalosová	25. Vontszemű Alfonz
6. Seszták Július	16. Kozméro Mária, szül. Sárkányová	26. Csóková Magaléna, szül. Juhosová
7. Sándor Veronika, szül. Nagyová	17. Bartalos Alžbeta, szül. Vargová	27. Kočísová Mária, szül. Bartalosová
8. Gútai József	18. Šága Dezider	28. Major Karol
9. Erdélyi Elvira, szül. Szabová	19. Faragó Jolana, szül. Győri	29. Dorozló Vincent
10. Kürti Jozef	20. Juhos Alžbeta, szül. Szabová	30. Balogh Jozef

Felhívások

Te az enyém, én a tied

Folytatódik az anyaggyűjtés a Te az enyém, én a Tied című kiállításához. Az esküvői képeket, melyek 1972 előtt készültek, elektronikusan a következő email címre lehet küldeni: nadszegitortenelem@gmail.com, vagy személyesen munkaidőben a kultúrházban, illetve február folyamán keddenként 14-16 óra között a Bencze-házban lehet leadni. Minden dokumentumot azonnal

digitalizálunk és visszaszolgáltatunk. Akinek van régi menyasszonyi ruhája, fejdísz, esküvői értesítője, vagy bármi, ami a nagy nappal kapcsolatos, esetleg a hozomány részét képező régi szövött lepedő, törülköző, jegykendő stb. szintén szívesen fogadjuk.

Kettétört életek – album a XX. század első feléből

Ajándékot készítünk nagyszüleinkről, dédszüleinkről unokáinknak. Kiemelt témák: templomépítés, I. világháború, II. világháború, csehországi deportálások, kitelepítések. Minden történetet, dokumentumot, amely a huszadik század első feléből való, szívesen fogadunk. A háborút és hadifogságot megjárt apák és nagyapák történeteit, de anyák, nagymamák történeteit is a háború alatti évekről, a kitelepítésekről, csehországi kényszermunkáról, nád-

szegi zsidókról. Várunk továbbá kiűntetéseket, leveleket a frontról, leveleket kitelepített rokonoktól. Az emlékeket elhozhatják február folyamán minden kedden 14-16 óra között a Bencze-házba. Minden dokumentumot azonnal digitalizálunk és visszaszolgáltatunk. Akinek lehetősége van rá, a leírt történeteket vagy digitalizált dokumentumokat elküldheti a nadszegitortenelem@gmail.com email címre is.

Szerkesztőség: Szabó Gabriella, Bugár Andrea, Kacz Éva, Deák László, Rózsa Sándor • Grafika: Trepák Tamás
Kiadja a Nádszegi Községi Hivatal, 925 42 Trstice 667 • Telefon: +421 31 77 82 232

ObecTrstice

obec@trstice.sk

www.trstice.sk